

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P_1106
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Nov/Dec 2017
Economics - X Agricultural Economics (Compulsory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
1. All questions are compulsory.
 2. Use blue and black pen only.
 3. Use pencil for diagrams.
 4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

- Q.1 A) Fill in the blanks. (attempt all) 05
- 1) The gross irrigated area as percentage of gross cropped are was ----- % in the year 2011-2012.
 - 2) High yielding variety program is started ----- in the year.
 - 3) $Agricultural\ productivity = \frac{\text{-----}}{Agricultural\ Inputs}$.
 - 4) In Maharashtra passed the maximum land holding Act ----- in the year.
 - 5) The white revolution started in the year ----- in India.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) २०११-२०१२ या वर्षात एकूण लागवडी योग्य क्षेत्रापैकी एकूण सिंचन क्षेत्राचे प्रमाण ----- % होते.
- २) उच्च उत्पादक बियाणे कार्यक्रम ----- या वर्षी सुरु झाला.
- ३) शेतीची उत्पादकता = $\frac{\text{-----}}{\text{शेतीची आदाने}}$.
- ४) महाराष्ट्रात ----- या वर्षी कमाल जमीन धारण मर्यादा कायदा मंजूर करण्यात आला.
- ५) भारतामध्ये धवल क्रांतीची सुरुवात ----- या वर्षापासून झाली.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

05

- 1) Which is the main agency providing food grain to the PDS in India?
- 2) Which sector is called the back-bone of Indian Economy?
- 3) In which year the Maharashtra Government passed contract farming bill?
- 4) What is meant by food security?
- 5) The problem of Rural Unemployment relevance to which sector?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) भारतीय सार्वजनिक वितरण प्रणालीस अन्नधान्य पुरवठा करणारी प्रमुख संस्था कोणती?
- २) कोणत्या क्षेत्रास भारतीय अर्थव्यवस्थेचा कणा संबोधले जाते?
- ३) करार शेती विधेयक महाराष्ट्र सरकारने कोणत्या वर्षी पारीत केले?
- ४) अन्न सुरक्षितता म्हणजे काय?
- ५) ग्रामीण बेकारीची समस्या कोणत्या क्षेत्राशी संबंधीत आहे.

Q.2

A) Explain concepts/ terms /units /events (any two)

10

- 1) Size of land holding.
- 2) Traditional technology
- 3) Agricultural price policy
- 4) Contract farming

अ) संज्ञा / संकल्पना / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) कृषी धारण क्षेत्र
- २) पारंपारिक तंत्रज्ञान.
- ३) कृषी किंमत धोरण
- ४) करार शेती

B) Attempt in short. (any two)

10

- 1) State the importance of Agriculture.
- 2) Explain the resources of Indian Agriculture.
- 3) State the types of agricultural prices?
- 4) Explain the effects of globalization of Indian Agriculture.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) शेतीचे महत्व सांगा.
- २) भारतीय शेतीची संसाधने स्पष्ट करा.
- ३) कृषी किंमतीचे प्रकार सांगा.
- ४) जागतिकीकरणाचे भारतीय शेतीवर झालेले परिणाम स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail. (any one)

20

- 1) Explain the nature of food security & public distribution system in India.
- 2) Explain the problem of unemployment & underemployment in the Rural Indian Economy.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- १) भारतातील अन्न सुरक्षितता व सार्वजनिक वितरण प्रणालीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) भारतातील ग्रामीण अर्थव्यवस्थेतील बेरोजगारी व अर्ध बेरोजगारी समस्या स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P_1105
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Nov/Dec 2017
Economics - IX International Economics (Compulsory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
1. All questions are compulsory.
 2. Use blue and black pen only.
 3. Use pencil for diagrams.
 4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
 १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 ३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 ४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

- Q.1
- A) Fill in the blanks. (attempt all) 05
- 1) Adam Smith written his famous book named as -----.
 - 2) Two or more states trade called as -----.
 - 3) ----- are kinds of Tariff.
 - 4) Decrease domestic currency value comparative to foreign currency is called as -----.
 - 5) Import goods and services noted on ----- account.

- अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)
- १) अँडम स्मिथ यांनी ----- हा प्रसिध्द ग्रंथ लिहीला.
 - २) दोन किंवा बहुराज्यातील व्यापाराला ----- म्हणतात.
 - ३) प्रशुल्काचे सामान्यपणे ----- प्रकार आहेत.
 - ४) देशी चलनाचे मुल्य परकीय चलनाच्या तुलनेत कमी होणे म्हणजेच ----- होय.
 - ५) वस्तू व सेवांच्या आयातीच्या नोंदी ----- खात्यावर घेतल्या जातात.

- B) Answer in one sentence. (attempt all) 05
- 1) What is meant by export tariff?
 - 2) Who has propounded the comparative cost theory of international trade?
 - 3) Write the types of unfavorable terms of trade.
 - 4) What PS import substitute goods?
 - 5) What is meant by gains from trade?

- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)
- १) निर्यात प्रशुल्क म्हणजे काय?
 - २) तुलनात्मक व्ययाचा सिद्धांत कोणी मांडला.
 - ३) प्रतिकूल व्यापार शर्तीचे प्रकार लिहा.
 - ४) आयात पर्यायी वस्तू म्हणजे काय?
 - ५) व्यापारातील लाभ म्हणजे काय?

Q.2 A) Explain concepts/ terms /events (any two)(world limits 60 per answer) 10

- 1) International trade.
- 2) Opportunity cost
- 3) Export tariff
- 4) Balance of payment

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन) (शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) आंतरराष्ट्रीय व्यापार.
- २) वैकल्पिक खर्च
- ३) निर्यात शुल्क
- ४) व्यवहार तोल

B) Attempt in short. (any two) (world limits 60 per answer) 10

- 1) Explain the effect of tariff.
- 2) Write the determine factor of terms of trade.
- 3) State the limitation's Heckcher-Ohlin theory.
- 4) Explain the reduction in the cost of production method of gain from international trade.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) प्रशुल्काचे परिणाम स्पष्ट करा.
- २) व्यापार शर्ती ठरणारे घटक लिहा.
- ३) हेक्चर -ओहलीन सिद्धांताच्या मर्यादा सांगा.
- ४) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराच्या लाभाची उत्पादन खर्चात होणारी घट पद्धत स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail. (any one) (world limits 200 per answer)

20

- 1) Explain the Absolute cost advantage theory.
- 2) Explain the causes of disequilibrium in balance of payment and suggest it remedies.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)(शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) निरपेक्ष लाभ सिद्धांत स्पष्ट करा.
- २) व्यवहार शेष असंतुलनाची कारणे व उपाय सूचवा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1151
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XI History of Economic Thought

[Time: 1:30Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use blue and black pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) The famous book entitled “wealth of nations” has written by -----.
- 2) David Ricardo has written his book, “The principles of political economy and taxation in the year” -----.
- 3) The concept of multiplier principle was propounded by -----.
- 4) Thomas Mun was ----- economist thinker.
- 5) ----- was founder of new classical school of thought.

अ) रिक्वाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ‘राष्ट्राची संपत्ती’ हा प्रसिध्द ग्रंथ ----- यांनी लिहीला.
- २) डेव्हीड रिकार्डो यांनी “The principles of political economy and taxation” हा ग्रंथ ----- मध्ये लिहीला.
- ३) गुणकतत्व ही संकल्पना ----- यांनी मांडली.
- ४) थॉमस मून हा ----- विचारसरणीचा अर्थशास्त्रज्ञ होता.
- ५) ----- हा नवसनातनवादी संप्रदायाचा संस्थापक होता.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

- 1) What is mean by physiocracy?
- 2) Who has propounded the concept of 'circulation of wealth'?
- 3) Who has written the book, "The poor Law"?
- 4) Who was propounded the first concept of 'consumer surplus'?
- 5) What is mean by speculative motive?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) निसर्गवाद म्हणजे काय?
- २) संपत्तीचे संचलन ही संकल्पना कोणी मांडली?
- ३) "The poor Law" हा ग्रंथ कोणी लिहीला?
- ४) 'उपभोक्त्याचे संतोषाधिक्य' ही संकल्पना सर्वप्रथम कोणी मांडली?
- ५) सट्टेबाजीचा हेतू म्हणजे काय?

Q.2

A) Explain concept/ terms / units /events (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) The Net product
- 2) Adam Smith's Liberalism
- 3) Quasi Rent
- 4) Multiplier principle

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणत्याही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नासाठी किमान ६० शब्दमर्यादा)

- १) निव्वळ उत्पादन
- २) अँडम स्मिथचा उदारमतवाद
- ३) आभास खंड
- ४) गुणक तत्व

B) Attempt in short. (any two)

10

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Evaluate the circulation of wealth.
- 2) Explain the Ricardo's theory of rent.
- 3) State the Distribution thoughts of Marshall.
- 4) Explain the liquidity preference theory of Keynes.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नांसाठी किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) संपत्तीचे संचलन याचे मूल्यमापन करा.
- २) रिकार्डोचा खंडविषयक विचार सांगा.
- ३) मार्शलचा विभाजनविषयक विचार सांगा.
- ४) केन्सचा रोकड प्रवृत्ती प्राधान्य सिद्धांत स्पष्ट करा.

Q.3 Write answer in detail. (any one)

20

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is Mercantilism? State the causes of its emergence.
- 2) Critically examine the Adam Smith's theory of value.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा २०० शब्द)

- १) व्यापारवाद म्हणजे काय? त्याच्या उदयाची कारणे सांगा.
- २) अँडम स्मिथच्या "मूल्य सिद्धांताचे" टिकात्मक परिक्षण करा.

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1151
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XI Mathematical Economics

[Time:1:30Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use blue and black pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of signs, attracting attentions is prohibited.
5. Use of simple calculator is permitted.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.
५. साध्या गणक यंत्राच्या वापरास परवानगी आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

- 1) When the total utility increases, the marginal utility -----.
- 2) $price\ elasticity\ of\ demand = \frac{\% change\ in\ quantity\ demanded}{-----}$
- 3) $Marginal\ Cost = \frac{-----}{change\ in\ total\ output}$
- 4) In the perfect competition the commodities are -----.
- 5) All indifference curves are ----- to the origin.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) जेव्हा एकूण उपयोगीता वाढत जाते, तेव्हा सिमान्त उपयोगीता ----- जाते.
- २) मागणीची किंमत लवचिकता = $\frac{मागणीतील\ शेकडा\ बदल}{-----}$
- ३) सिमान्त खर्च = $\frac{-----}{एकूण\ उत्पादनातील\ बदल}$
- ४) पूर्ण स्पर्धेतील वस्तू या ----- असतात.
- ५) सर्व समवृत्ती वक्रे ही आरंभ बिंदूशी ----- असतात.

05

B) Answer in a sentence. (attempt all)

- 1) Who has developed, "Marginal Utility Approach"?
- 2) What is meant by zero matrix?
- 3) What is meant by price discrimination?
- 4) State the formula of distance between the points?
- 5) What is meant by Marginal Revenue?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) 'सिमान्त उपयोगीता दृष्टीकोन' कोणी विकसित केला.
- २) 'शून्य सारणी' म्हणजे काय?
- ३) वस्तूभेद म्हणजे काय?
- ४) दोन बिंदूमधील अंतर काढण्याचे सूत्र सांगा.
- ५) सिमान्त प्राप्ती म्हणजे काय?

Q.2

A) Explain concept/ terms / units /events (any two)

10

- 1) Elasticity of demand
- 2) Perfect competition
- 3) If MR is Rs 15 and the elasticity of demand is 4, find AR.
- 4) Given that $Q = 3L^3K^2 - 2L^2K^3$ find MP_L and MP_K

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) मागणीची लवचिकता
- २) पूर्ण स्पर्धा
- ३) जर सिमान्त प्राप्ती १५ रु. आणि मागणीची लवचिकता ४ असेल तर, सरासरी प्राप्ती शोध.
- ४) उत्पादन फलन $Q = 3L^3K^2 - 2L^2K^3$ दिलेले असताना श्रमीकाची व भांडवलाची सिमान्त उत्पादकता शोधा. [MP_L आणि MP_K]

B) Attempt in short. (any two)

- 1) Explain the relationship between Marginal Revenue and Average Revenue.
- 2) State the conditions for maximum of minimum values of a function.
- 3) If $A(14, -3)$ and $B(6, -9)$. Find the distance between A and B points.
- 4) Find $(I-A)$, if

$$A = \begin{bmatrix} -\frac{1}{2} & 4 & 2 \\ 3 & 1 & 1 \\ 5 & 1 & -4 \end{bmatrix}$$

Where $I =$ Identity matrix.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) सिमांत प्राप्ती आणि सरासरी प्राप्ती यातील संबंध स्पष्ट करा.
- २) एका फलनाच्या महत्तम आणि न्यूनतम मुलयांच्या अटी सांगा.
- ३) जर $A(14, -3)$ आणि $B(6, -9)$ असेल, तर A आणि B बिंदूमधील अंतर शोधा.
- ४) शोधा $(I-A)$, जेथे

$$A = \begin{bmatrix} -\frac{1}{2} & 4 & 2 \\ 3 & 1 & 1 \\ 5 & 1 & -4 \end{bmatrix}$$

जेथे $I =$ एकक सारणी

Q.3 Answer in detail. (any one)

- 1) Given the utility function $U = xy$ and Budget constraint $5x + 5y = 50$. Find out the optimum quantities of x and y commodities for maximum satisfaction
- 2) Find the partial derivatives of the following functions.
 - a) $z = x^2 + xy + y^2$
 - b) $z = x^3 + 3y^3 - x^2y$
 - c) $z = 2x + 3y$
 - d) $z = 3x^2 + 4xy + 15y^2$

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- १) उपयोगीता फलन $U = xy$ आणि अंदाजपत्रकीय मर्यादा $5x + 5y = 50$ दिलेले आहे. तर महत्तम समाधानासाठी x आणि y वस्तूची युक्ततम मात्रा शोधा.
- २) खालील फलाचे अंशिक विकलज शोधा.
 - अ) $z = x^2 + xy + y^2$
 - ब) $z = x^3 + 3y^3 - x^2y$
 - क) $z = 2x + 3y$
 - ड) $z = 3x^2 + 4xy + 15y^2$

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1151
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XI Labour Economics

[Time:1:30Hours]

[Max.Marks:50]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use blue and black pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks. (attempt all) 05

- 1) Employment Guarantee scheme has started by Maharashtra Government in the year -----.
- 2) ----- Act has passed in India in the year 1947.
- 3) Labour afforded the reward is called -----.
- 4) Primary objective of firm's has -----.
- 5) In ----- five year plan was given first preference for industrial sector.

अ) रिक्तस्थानां जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) महाराष्ट्र सरकारने रोजगार हमी योजना ----- मध्ये सुरु केली.
- २) भारतात सन १९४७ मध्ये ----- कायदा पास झाला.
- ३) श्रमाला देण्यात येणाऱ्या मोबदल्यास ----- म्हणतात.
- ४) उद्योग संस्थेचे ----- हे प्राथमिक उद्दिष्ट असते.
- ५) औद्योगिक क्षेत्रास प्रथम प्राधान्य ----- या पंचवार्षिक योजनेत देण्यास आले.

B) Answer in one sentence each. (attempt all)

05

- 1) Which act has an introduced for child labour protection in India?
- 2) What is meant by minimum wage?
- 3) Who has firstly introduced the concept of wage rate determination?
- 4) Which year 'Indian labour education institution' has been established?
- 5) Which act was passed in 1881 in India?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) भारतात बाल मजुर संरक्षणासाठी कोणता कायदा करण्यात आला?
- २) न्यूनतम वेतन म्हणजे काय?
- ३) वेतन दर निश्चिती संकल्पना सर्व प्रथम कोणी मांडली?
- ४) 'भारतीय श्रम शिक्षण संस्था' कोणत्या वर्षी स्थापन करण्यात आली?
- ५) भारतात १८८१ ला कोणता कायदा पास झाला?

Q.2

A) Explain concepts/ terms / units /events. (any two)

10

- 1) Rural labour
- 2) Collective bargaining
- 3) Supply of labour
- 4) Educational unemployment

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) ग्रामीण श्रमीक
- २) सामुहिक सौदा शक्ती
- ३) श्रमाचा पुरवठा
- ४) शिक्षित बेकारी

B) Attempt in short. (any two)

10

- 1) State the importance of labour legislation in India?
- 2) State the measures for to reduce the demerits of collective bargaining.
- 3) Explain the characteristics of labour in India.
- 4) Explain the relationship between wage and inflation.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) भारतीय श्रम कायद्याचे महत्व सांगा.
- २) सामुहिक सौदा शक्तीचे तोटे कमी करण्याचे उपाय सांगा.
- ३) भारतीय श्रमीकांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ४) वेतन आणि भाववाढ यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail. (any one)

20

- 1) State the determine factors of demand for labour and supply of labour.
- 2) What is meant by unemployment? Explain the causes of unemployment.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- १) श्रमाची मागणी आणि श्रमाचा पुरवठा ठरविणारे घटक सांगा.
- २) बेकारी म्हणजे काय? बेकारीची कारणे स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: OP-1179
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination Nov/Dec 2017
Economics - I (Compulsory) (Micro Economics)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
4. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all):

05

- (1) Micro Economics deals with factors.
- (2) Income Elasticity of Demand = $\frac{\text{Percentage change in Demand}}{\text{.....}}$
- (3) Indifference curve is to the origin.
- (4) The slope of Supply Curve is
- (5) The slope of Demand Curve is

रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- (1) सूक्ष्म अर्थशास्त्र घटकांशी संबंधीत असते.
- (2) मागणीची उत्पन्न लवचिकता = $\frac{\text{मागणीतील शेकडा बदल}}{\text{.....}}$
- (3) समवृत्तीवक्र आरंभ स्थानाशीअसतात.
- (4) पुरवठा वक्राचा उतार असतो
- (5) मागणी वक्राचा उतार असतो

2017

B) Answer in Sentence (attempt all):

05

- (1) Who has stated scarcity related definition of Economics?
- (2) Who has stated the concept of Welfare maximization?
- (3) Who has written the famous book 'Principles of Economics'?
- (4) What type of relationship is there between price and supply?
- (5) Who has propounded the concept of utility.

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य):

- (1) दुर्मिळता दृष्टीकोणाशी संबंधीत अर्थशास्त्राची व्याख्या कोणी मांडली ?
- (2) महत्तम कल्याणाची संकल्पना कोणी मांडली ?
- (3) 'अर्थशास्त्राची मुलतत्वे' हा प्रसिद्ध ग्रंथ कोणी लिहला ?
- (4) किंमत व पुरवठा यामध्ये कशा प्रकारचा संबंध असतो ?
- (5) उपयोगितेची संकल्पना कोणी मांडली

Q.2 A) Explain concepts / terms / units / events (any two)

10

[Word limitation minimum 60 for each answer]

- (1) Micro Economics
- (2) Demand Function
- (3) Price Elasticity of Demand
- (4) Equilibrium

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

[प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द]

- (1) सुक्ष्म अर्थशास्त्र
- (2) मागणी फलन
- (3) मागणीची किंमत लवचिकता
- (4) संतुलन

B) Attempt in short (any two)
[Word limitation minimum 60 for each answer]

10

- (1) What is meant by Social Welfare function?
- (2) Explain the Law of Demand.
- (3) Explain the concept of cross Elasticity of Demand.
- (4) What is Unstable Equilibrium?

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

[प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मार्यादा ६० शब्द]

- (1) सामाजिक कल्याण फलन म्हणजे काय ?
- (2) मागणीचा नियम स्पष्ट करा.
- (3) मागणीची छेदक लवचिकता संकल्पना स्पष्ट करा.
- (4) अस्थिर संतुलन म्हणजे काय ?

Q.3. Answer in detail (any one)

20

[Word limitation minimum 200 for each answer]

- (1) What is Indifference curve? Explain the properties of Indifference curve.
- (2) Explain in detail Prof. Samuelsons Revealed Preference Theory.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

[प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द]

- (1) समवृत्ती वक्र म्हणजे काय ? समवृत्ती वक्राचे गुणधर्म स्पष्ट करा.
- (2) प्रा. सॅम्युअल्सन यांचा अभिव्यक्ती पसंती सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: P-1180
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination Nov/Dec 2017
Economics - II (Compulsory) (Indian Economy)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use Pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attention is prohibited.
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
4. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 Fill in the blanks (attempt all)

05

1. Indian basic Industries has given Priority in five year plan.
2. In disguised unemployment labour has Marginal Productivity.
3. UNDP's first Human Development Report was published in
4. is the second largest populated country in the world next to China.
5. According to 2011 census Report the Density population of India is

रिकांम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

1. भारतीय पायाभूत उद्योगांना योजनेत प्राधान्य देण्यात आले.
2. छुपी बेकारीमध्ये मजुरांची सिमांत उत्पादकता.....असते.
3. संयुक्त राष्ट्रे विकास कार्यक्रमा अंतर्गत प्रथम मानव विकास अहवाल मध्ये प्रकाशीत झाला.
4.देशाचा लोकसंख्येच्या बाबतीत जगामध्ये चीन नंतर दुसरा क्रमांक लागतो.
5. २०११ च्या जणगनाना अहवालानुसार भारताच्या लोकसंख्येची घनता..... आहे.

2017

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

1. What is mean by Absolute Poverty ?
2. Write the time period of India's 12th five year Plan.
3. Write the meaning of Human Development.
4. What is mean by Birth Rate?
5. Write the meaning of Involuntary unemployment.

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

1. निरपेस दारिद्र्य म्हणजे काय ?
2. भारताच्या 12 व्या पंचवार्षिक योजनेचा कालावधी लिहा.
3. मानव विकासाचा अर्थ लिहा.
4. जन्मदर म्हणजे काय ?
5. अनैच्छिक बेरोजगारीचा अर्थ लिहा.

Q.2 A) Explain concepts / terms / units / events (any two)

10

1. Unemployment.
2. Population Density.
3. Gandhian Plan.
4. Human Poverty Index.

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

1. बेरोजगारी
2. लोकसंख्येची घनता
3. गांधीवादी योजना
4. मानव दारिद्र्य निर्देशांक

B) Attempt in short (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Write in detail about 'Forest Resources' as natural resources.
2. Explain the importance of Human Development Index.
3. Explain Nature of unemployment.
4. Explain the function of Planning Commission.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

1. 'वनसंपत्ती' या नैसर्गीक संसाधना विषयी सविस्तर लिहा.
2. मानव विकास निर्देशांकाचे महत्व स्पष्ट करा.
3. बेरोजगारीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
4. नियोजन आयोगाची कार्ये स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answers)

20

1. What is mean by Poverty? Explain the causes of Poverty.
2. What is mean by over Population? Explain the problems of India's over Population.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मार्यादा 200 शब्द)

1. दारीद्रय म्हणजे काय ? दारीद्रयाची कारणे स्पष्ट करा.
2. अतिरिक्त लोकसंख्या म्हणजे काय ? भारतातील अतिरिक्त लोकसंख्येच्या समस्या स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: P-1187
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination Nov/Dec 2017
Economics - V (Compulsory) (Macro Economics)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
 - ii) Use black or blue pen only.
 - iii) Use pencil for diagrams.
 - iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - ii)फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर अपेक्षित आहे.
 - iv)कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) In 1936 'The General Theory of Employment Interest and money', has written by -----.
- 2) Net national income = Gross national product -----.
- 3) ----- is tool of measurement of value of goals.
- 4) 'Every supply creates its own demand' this statements is stated by -----.
- 5) According to Hawtrey's ----- is a purely monetary phenomenon.

रिकाऱ्या जागा भरा.

- १) ----- यांनी 'रोजगार, व्याज आणि मुद्रेचा सर्वसाधारण ' सिद्धांत लिहिला.
- २) निव्वळ राष्ट्रीय उत्पादन = स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन ----- .
- ३) वस्तूचे मूल्य मोजण्याचे ----- हे साधन आहे.
- ४) 'प्रत्येक पुरवठा स्वतःची मागणी निर्माण करतो ' हे विधान ----- यांनी केले.
- ५) हॉट्टे यांच्या मते ----- हि संपूर्णपणे चलनविषयक घटना आहे.

B) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) What is meant by macro Economics ?
- 2) Who has propounded Quantitative Theory of money ?
- 3) Write the formula of Average propensity of consume.
- 4) Which are two main measures to control Trade cycle?
- 5) What is meant by effective demand?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) स्थूल अर्थशास्त्र म्हणजे काय?
- २) 'चलनसंख्यामान सिद्धांत' कोणी मांडला ?
- ३) सरासरी उपभोग प्रवृत्तीचे सूत्र लिहा.
- ४) व्यापारचक्र नियंत्रणाचे प्रमुख दोन प्रमुख उपाय कोणते.?
- ५) प्रभावी मागणी म्हणजे काय.?

Q.2A) Explain concept / terms / limits /events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Monetary policy.
- 2) Value of money.
- 3) Gross national product.
- 4) Aggregate supply.

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) मौद्रिक धोरण
- २) पैशाचे मूल्य
- ३) स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन
- ४) समग्र पुरवठा.

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Describe the circular flow of national income.
- 2) State the characteristic of trade cycles.
- 3) Explain the scope of Macro Economics.
- 4) Write the fiscal measures to control the trade cycle.

10

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या चक्रीय प्रवाहाचे वर्णन करा.
- २) व्यापारचक्रांची वैशिष्ट्ये सांगा.
- ३) स्थूल अर्थशास्त्राची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- ४) व्यापार चक्र नियंत्रण करण्याचे राजकोषीय उपाय लिहा.

Q.3 Answer in details (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is Index Number? Explain the difficulties of Index Number.
- 2) What is meant by Macro Economics? Explain the difference between micro Economics and macro Economics.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द) .

- १) निर्देशांक म्हणजे काय ? निर्देशांक तयार करण्यातील अडचणी स्पष्ट करा.
- २) स्थूल अर्थशास्त्र म्हणजे काय ? सूक्ष्म व स्थूल अर्थशास्त्रातील फरक स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO: P-1188
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination Nov/Dec 2017
Economics - VI (Compulsory) (Economics of Development)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs attracting attention is Prohibited.
 - १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - ४) कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Quantitative increase is important in economic growth and ----- increase is important in economic development
- 2) According to Schumpeter, " An introduction of invention, according economic approach means. -----."
- 3) In ----- production technique more capital is used as compare to labour.
- 4) ----- = Income – consumption Expenditure.
- 5) ----- Sector share is more in the National Income of under developed country.

रिकाऱ्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) आर्थिक वृद्धीमध्ये संख्यात्मक वाढ आणि आर्थिक विकासात ----- वाढ महत्वाची असते.
- २) शुऱ्पिटरयांच्या मते " शोधाचा आर्थिक दृष्टीकोनातून वापर म्हणजे ----- होय."
- ३) ----- उत्पादनतंत्रात श्रमाच्या तुलनेत भांडवलाचा अधिक वापर केला जातो.
- ४) ----- = उत्पन्न -उपभोग खर्च
- ५) अल्पविकसीत देशांच्या राष्ट्रीय उत्पन्नात ----- या क्षेत्राचा वाटा असतो.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who has written the book “Wealth of Nation”?
- 2) What is meant by saving?
- 3) What is meant by sustainable development?
- 4) Which book is propounded by Malthus in the year 1820”
- 5) Who has propounded theory of social change?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) राष्ट्रची संपत्ती हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
- २) बचत म्हणजे काय ?
- ३) चिरंतन विकास म्हणजे काय ?
- ४) माल्थस यांनी १८२० मध्ये कोणता ग्रंथ प्रसिद्ध केला?
- ५) सामाजिक बदलाचा सिद्धांत कोणी मांडला ?

Q.2 A] Explain Concepts / terms / units / events (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Economic Development
- 2) Capitalism
- 3) Under population
- 4) Take off stage

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द .)

- १) आर्थिक विकास
- २) भांडवलशाही
- ३) न्यून लोकसंख्या
- ४) उड्डाण अवस्था

B] Attempt in short (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) State the Characteristics of Underdeveloped Economy?
- 2) Explain Ragnar Nurkse's model of economic development.
- 3) State the demerits of unbalanced growth.

4) Write the main Investment Criteria's

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द .)

- १) अल्पविकसीत अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये सांगा.
- २) प्रा. रॅग्नर नर्कस यांचे आर्थिक वृद्धीचे प्रतिमान स्पष्ट करा.
- ३) असंतुलीत विकासाचे दोष सांगा.
- ४) गुंतवणूकीचे प्रमुख निकष लिहा.

Q.3

Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain in detail Adam Smith's theory of Economic development.
- 2) Explain the role of Industrial sector and Service sector in economic development.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) अँडम स्मिथ यांचा आर्थिक विकासाचा सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.
- २) आर्थिक विकासातील औद्योगिक क्षेत्र आणि सेवा क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.

20

SUBJECT CODE NO: P-1296
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XIII Research Methodology

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
1. All questions are compulsory.
 2. Use black and blue pen only.
 3. Use pencil for diagrams.
 4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

- Q.1
- A) Fill in the blanks. (attempt all) 05
- 1) Well structure of the figure exists due to ----- arrangement.
 - 2) ----- documents related to private life.
 - 3) Research design works as light house for the -----.
 - 4) ----- neutrality is the important principle of the scientific research method.
 - 5) ----- documents plays important role in research.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- व्यवस्थमुळेच चित्राची व्यवस्थित रचना दिसून येते.
- २) ----- प्रलेख हे खाजगी जीवनाशी संबंधीत असतात.
- ३) संशोधन आराखडा हा ----- कर्त्याला एक दिपस्तंभ सारखा असतो.
- ४) वैज्ञानिक पद्धतीचे महत्वाचे तत्व ----- तटस्थता हे आहे.
- ५) ----- कागदपत्रे संशोधनाच्या दृष्टीने महत्वपूर्ण ठरत असतात.

B) Answer in sentence. (attempt all) 05

- 1) What is the main objective of research?
- 2) Which study means primary stage of science?
- 3) What is meant by primary source?
- 4) What is used at large scale in social sciences research?
- 5) What is the first step in the process of research?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) संशोधनाचा प्रमुख उद्देश काय आहे?
- २) शास्त्राची प्राथमिक स्थिती म्हणजे कोणते अध्ययन होय?
- ३) प्राथमिक स्रोत म्हणजे काय?
- ४) सामाजिक संशोधनात कशाचा उपयोग मोठ्या प्रमाणावर केला जातो?
- ५) संशोधन प्रक्रियेतील पहिली पायरी कोणती आहे?

Q.2

A) Explain the concepts/ terms /units / events. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Secondary data
- 2) Facts
- 3) Diagnostic Research Design
- 4) Interview

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्दमर्यादा)

- १) द्वितीयक संमक
- २) तथ्ये
- ३) निदानात्मक संशोधन आराखडा
- ४) मुलाखत

B) Attempt in short. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the nature of social research.
- 2) Write the merits of ideal questionnaire.
- 3) Explain the merits of direct observation.
- 4) Explain the concept of two dimensional diagrams.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्दमर्यादा)

- १) सामाजिक संशोधनाचे स्वरूप लिहा.
- २) आदर्श प्रश्नावलीचे गुण लिहा.
- ३) प्रत्यक्ष निरीक्षण तंत्राचे गुण स्पष्ट करा.
- ४) द्विमितीय आकृतीची संकल्पना स्पष्ट करा.

Q.3

Answer in details. (any one)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) What is scientific research? Explain the stages of scientific research.
- 2) What is a questionnaire? Write the merits and demerits of questionnaire.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान २०० शब्दमर्यादा)

- १) शास्त्रीय संशोधन म्हणजे काय? शास्त्रीय संशोधनाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
- २) प्रश्नावली म्हणजे काय? प्रश्नावलीचे गुण - दोष लिहा.

OR

SUBJECT CODE NO:- P-1296
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XIII Regional Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) Almost ----- percent of the Indian population depend on Agriculture.
- 2) Pande committee was appointed in ----- year for study the regional imbalance at Maharashtra.
- 3) ----- is criteria of backward region.
- 4) The priority for balanced regional industrial development was given in ----- five year plan.
- 5) Liberalization adopted in India from ----- year.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) भारतातील जवळपास ----- टक्के लोक शेतीवर अवलंबून आहे.
- २) महाराष्ट्रातील प्रादेशिक असमतोलाचा अभ्यास करण्यासाठी पांडे समितीची नियुक्ती ----- मध्ये करण्यात आली.
- ३) ----- हा मागास प्रदेशाचा निकष आहे.
- ४) समतोल प्रादेशिक औद्योगिक विकास होण्यासाठी ----- पंचवार्षिक योजनेत प्राधान्य देण्यात आले होते.
- ५) भारताने उदारीकरणाचा स्विकार ----- पासून केला.

B) Answer in one sentence. (attempt all)

- 1) What is meant by liberalization?
- 2) When Shivraman committee was appointed for study of regional imbalance in Maharashtra.
- 3) When did Industries Development and Regulation Act passed?
- 4) Which is development state in agriculture?
- 5) Which basic factor is important for study the development of a region?

05

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) उदारीकरण म्हणजे काय?
- २) महाराष्ट्रातील प्रादेशिक असमतोलाचा अभ्यास करण्यासाठी 'शिवरामन समिती' कधी नियुक्त करण्यात आली?
- ३) उद्योग विकास व नियमन कायदा कधी पास करण्यात आला?
- ४) कोणते राज्य कृषीच्या बाबतीत विकसीत आहे.
- ५) कोणत्याही प्रदेशाच्या विकासाचा अभ्यास करण्यासाठी कोणता घटक आवश्यक आहे.

Q.2

A) Explain concepts/ terms /units / events. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Historical evidence
- 2) Regional policy
- 3) Developed region
- 4) Physical infrastructure

10

अ) संकल्पना/ संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) ऐतिहासिक घटना
- २) प्रादेशिक धोरण
- ३) विकसीत प्रदेश
- ४) भौतिक संरचना

B) Write answer in short. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the need of liberalization.
- 2) State the physical infrastructure.
- 3) Explain the importance of regional economics.
- 4) Discuss the alternative regional policy.

10

- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)
- १) उदारीकरणाची गरज स्पष्ट करा?
 - २) भौतिक संरचना सांगा?
 - ३) प्रादेशिक अर्थशास्त्राचे महत्व स्पष्ट करा.
 - ४) पर्यायी प्रादेशिक धोरणाची चर्चा करा?

Q.3 Write answer in details. (any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is meant by 'physical infrastructure'? Explain its importance in economic development.
- 2) Explain the indicators of regional development.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान २०० शब्दमर्यादा)

- १) भौतिक संरचना म्हणजे काय? आर्थिक विकासातील त्याचे महत्व स्पष्ट करा.
- २) प्रादेशिक विकासाचे निर्देशक स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO: P-1297
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XIV Industrial Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त काळ्या आणि निळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) There were ----- sugar industries in 1932.
- 2) Small scale industries creates ----- opportunities in rural area.
- 3) ----- is the object of private sector.
- 4) Sugar development fund established in ----- year.
- 5) ----- Commodity included in collage industry.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) १९३२ मध्ये ----- साखर कारखाने होते.
- २) लघुउद्योग ----- च्या संधी ग्रामीण भागात निर्माण करते.
- ३) ----- हा हेतू खाजगी क्षेत्राचा असतो.
- ४) साखर विकास निधी ----- वर्षी स्थापन झाला.
- ५) ----- वस्तूचा अंतर्भाव कुटिरोद्योगात होतो.

B) Write answer in one sentence. (attempt all)

05

- 1) Who destroy competition?
- 2) What is large scale industry?
- 3) Who used inductive method for theory of industrial location?
- 4) What is the period of 10th plan?
- 5) Write the meaning of co-operative sector.

- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)
- १) स्पर्धा कोण नष्ट करते?
 - २) मोठे उद्योग म्हणजे काय?
 - ३) उद्योगाच्या स्थाननिश्चितीच्या सिद्धांतासाठी आगमन पद्धतीचा वापर कोणी केला?
 - ४) १० व्या योजनेचा काळ कोणता?
 - ५) सहकारी क्षेत्राचा अर्थ लिहा.

Q.2

A) Explain concepts/ terms /units / events. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Rural industrialization
- 2) Joint stock company
- 3) Dispersion
- 4) Location of industries

अ) संज्ञा / संकल्पना / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) ग्रामीण औद्योगिकरण
- २) संयुक्त स्क्ंध प्रमंडळ
- ३) पसरण
- ४) उद्योगाचे स्थाननिश्चिती

B) Attempt in short. (any two)

(Word limitation minimum 60 each)

- 1) Write the Webbers' theory of industrial location.
- 2) Describe the merits of Agro processing industries.
- 3) State the reasons of industrial integration.
- 4) Explain the role of Multinational Corporation in India.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(शब्दमर्यादा कमीतकमी ६० शब्द प्रत्येक उत्तरासाठी)

- १) वेबरचा औद्योगिक स्थाननिश्चितीचा सिद्धांत लिहा.
- २) शेती प्रक्रिया उद्योगाचे फायदे विशद करा.
- ३) औद्योगिक संयोगाची कारणे सांगा.
- ४) भारतात बहुराष्ट्रीय कंपन्याची भूमिका स्पष्ट करा.

Q.3

Answer in details. (any one)

(Word limitation 200 word)

- 1) What is regional imbalances? Describe the causes of regional imbalances and suggest remedies on it.
- 2) What Public Enterprises? Explain the importance of Public Enterprises.

20

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(शब्द मर्यादा किमान २०० शब्द)

- १) प्रादेशिक असमतोल म्हणजे काय? प्रादेशिक असमतोलाची कारणे विशद करून त्यावर उपाय सुचवा.
- २) सार्वजनिक उपक्रम म्हणजे काय? सार्वजनिक उपक्रमाचे महत्व विशद करा.

OR

SUBJECT CODE NO: P-1297
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XIV Foreign Trade and International Institutions

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) ----- goods included in main export of India.
- 2) IMF and world bank was established ----- year.
- 3) ----- year was started SAARC.
- 4) ----- in Tenth year was given the permission to multinational corporation for investment in India.
- 5) In ----- year was got symbolic sign to Rupee.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) भारताच्या मुख्य निर्यातीत ----- वस्तूंचा समावेश असतो.
- २) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी व जागतिक बँकेची स्थापना ----- वर्षी झाली.
- ३) सन ----- ला सार्कची सुरुवात झाली.
- ४) ----- या दशकामध्ये भारतात बहुराष्ट्रीय कंपन्यांना गुंतवणूक करण्यास परवानगी देण्यात आली.
- ५) सन ----- या साली रुपयाला प्रतिकात्मक चिन्ह प्राप्त झाले.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

05

- 1) State the members of SAARC?
- 2) Which was objectives of regional scheme-2000 of SAARC?
- 3) Why establish International Development Association by World Bank?
- 4) What is meant by exchange rate?
- 5) Which countries are members of ASEAN?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) सार्कचे सदस्य सांगा?
- २) सार्कची प्रादेशिक योजना - २००० ची उद्दिष्टे कोणती होती?
- ३) जागतिक बँकेची आंतरराष्ट्रीय विकास संस्थेची स्थापना का केली?
- ४) विनीमय दर म्हणजे काय?
- ५) आसियानचे कोणते देश सदस्य आहेत?

Q.2

A) Explain concepts/ terms /units / events. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Balance of payments
- 2) Devaluation
- 3) Priority for export
- 4) Convertibility of Rupee

10

अ) संकल्पना/ संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) व्यवहार तोल
- २) अवमुल्यन
- ३) निर्यात प्राधान्य
- ४) रुपयाची परिवर्तनियता

B) Attempt in short. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) State the importance of international trade.
- 2) Explain the demerits of multinational corporations.
- 3) Discuss the objectives of convertibility of Rupee.
- 4) Explain the main objectives of ASEAN.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे महत्व सांगा.
- २) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचे दोष स्पष्ट करा.
- ३) रुपया परिवर्तनियतेच्या उद्दिष्टांची चर्चा करा.
- ४) आसियानची प्रमुख उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Q.3

Answer in details. (any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the changes in India's foreign trade direction in recent years.
- 2) Write the functions of IMF.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा २०० शब्द)

- १) भारताच्या अलिकडील काळातील आंतरराष्ट्रीय व्यापाराच्या दिशेतील बदल स्पष्ट करा.
- २) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची कार्ये लिहा.

20

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1343
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XV Indian Economic Thinker

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Use black & blue pen only.
 - 3) Use pencil for diagrams.
 - 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
 - 2) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - 4) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

a) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) D. R. Gadgil choosen ----- Topic of M. Lit Degree.
- 2) 'Savinay kayade Bhang chalval' was initiated by ----- in the year 1940.
- 3) In the year ----- Amartya sen awarded by 'Bharat Ratna'.
- 4) ----- wrote a book 'Economic History of India'.
- 5) Yashvantrao Chavan has supported to ----- development.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) डी . आर . गाडगीळ यांनी एम . लीट . पदवी मिळवण्यासाठी ----- या संशोधन विषयाची निवड केली होती.
- 2) १९४० मध्ये सविनय कायदेभंग चळवळ --- ने सुरु केली.
- 3) ---- साली अमर्त्य सेनला ' भारत रत्न ' प्रदान करण्यात आला .
- 4) भारताचा आर्थिक इतिहास' हे पुस्तक --- यांनी लिहिले.
- 5) यशवंतराव चव्हाण यांनी ---- विकासाचा पुरस्कार केला.

b) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) Who started the first Girl's school in India?
- 2) Who wrote a book 'Famines in India'?
- 3) Who is father of Indian Nationality?
- 4) Who was appointed as a judge in 'Kolhapur sansthan' in 1867?
- 5) Who wrote a book in 'Beyond Communism'?

2017

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) भारतामध्ये पहिली मुलीची शाळा कोणी सुरु केली ?
- २) भारतातील दुष्काळ हे पुस्तक कोणी लिहिले ?
- ३) भारतीय राष्ट्रीयत्वाचे जनक कोण होते ?
- ४) १८६७ मध्ये कोल्हापूर संस्थानात न्यायाधीश म्हणून कोणाची नेमणूक केली गेली ?
- ५) ' बीयाँड कम्युनिझम ' हे पुस्तक कोणी लिहिले ?

Q.2 a) Explain concept / terms / units / events (any two) 10
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Welfare state
- 2) State socialism
- 3) Problem of Rupee
- 4) Sarvodaya

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा) (कोणतेही दोन)

- 1) कल्याणकारी राज्य
- 2) राज्य समाजवाद
- 3) रुपयाची समस्या
- 4) सर्वोदय

b) Attempt in short (any two) 10
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the kautilya's concept of welfare state.
- 2) State he economic Thoughts of Amartya sen about famine and poverty
- 3) Explain the 'Drain Theory' of Dadabhai Naoroji
- 4) Explain the economic Thoughts of R.C.Dutt.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- 1) कौटिल्याची कल्याणकारी राज्याची संकल्पना स्पष्ट करा .
- 2) दुष्काळ आणि दारिद्र्य संदर्भात अमर्त्य सेन यांचे आर्थिक विचार सांगा .
- 3) दादाभाई नौरोजी यांचा गळतीचा सिद्धांत स्पष्ट करा .
- 4) आर . सी .दत्त यांचे आर्थिक विचार स्पष्ट करा .

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Discuss the economic policies of Ranade.
- 2) State briefly the idea of Yashvantrao chavan on Agriculture and Industrialization

20

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- 1) रानडे यांच्या आर्थिक धोरणाची चर्चा करा .
- 2) यशवंतराव चव्हाण यांचे शेती व उद्योगासंबंधीचे विचार स्पष्ट करा .

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1343
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XV Economic Thoughts of Dr B.R. Ambedkar and Mahatma Phule

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black & blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
- 2) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा
- 3) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- 4) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

- a) Fill in the blanks. (Attempt all) 05
- 1) Small Holdings in Indian and their remedies this article published in ----- year by Dr. B. R. Ambedkar .
 - 2) Damodar valley project was completed in ---- period.
 - 3) Dr. B.R. Ambedkar was rejected ---- in 1920.
 - 4) Mahatma phule was wrote 'Dinbandhu' in ---- year
 - 5) 'Bramhanache kasab' book was wrote by -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) भारतातील लहान धारण क्षेत्रे आणि त्यावरील उपाय हा लेख डॉ . बी . आर . आंबेडकर यांनी --
- ----मध्ये प्रकाशित केला .
- 2) दामोदर खोरे प्रकल्प --- काळात पूर्ण झाला होता .
- 3) डॉ . बी . आर . आंबेडकर यांनी १९२० मध्ये ----- नाकारले होते .
- 4) महात्मा फुले यांनी दिनबंधू हे पुस्तक ----- साली लिहिले .
- 5) 'ब्राम्हणांचे कसब' हे पुस्तक ---- यांनी लिहिले .

b) Answer in one sentence (Attempt all) 05

- 1) In which period Dr. B.R.Ambedkar was labour, water and Electric minster?
- 2) Who stated the concept of central water commission?
- 3) Mahatma Phule was inspired from which person?
- 4) When was appointed Hunter commission?
- 5) When was established sarvajanic sabha?

2017

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा .(सर्व अनिवार्य)

- 1) डॉ . बी . आर . आंबेडकर कोणत्या काळात श्रम , जल आणि विद्युत मंत्री होते .
- 2) मध्यवर्ती जल आयोग ही संकल्पना कोणी मांडली ?
- 3) महात्मा फुले कोणत्या व्यक्तीपासून प्रेरित झाले होते ?
- 4) हंटर आयोगाची नेमणूक कधी केली गेली ?
- 5) सार्वजनिक सभेची स्थापना कधी झाली?

Q.2 a) Explain concepts/ terms / unit / events (any two) 10

- (word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Nationalization of Industry
 - 2) State socialism
 - 3) Phule's view on Brahmanism
 - 4) Mahatma phules Jalniti

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- 1) उद्योगाचे राष्ट्रीयीकरण
- 2) राज्य समाजवाद
- 3) फुलेंचा ब्राम्हणवादावरील विचार
- 4) महात्मा फुलेंची जलनीती

b) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the thoughts of Dr. B.R.Ambedkar's on currency.
- 2) Write the thoughts of Dr. B.R.Ambedkar's on Agriculture.
- 3) Describe the thoughts of Mahatma phule regarding money lenders.
- 4) State the thoughts of Mahatma phule on social change.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- 1) डॉ . बी . आर . आंबेडकर यांचे चलन विषयक विचार स्पष्ट करा .
- 2) डॉ . बी . आर . आंबेडकर यांचे कृषीवरील विचार लिहा .
- 3) महात्मा फुलेंचे सावकारां विषयीचे विचार विशद करा
- 4) महात्मा फुले यांचे सामाजिक बदलाविषयी विचार सांगा

Q.3 Answer in detail. (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Explain the thoughts of Mahatma phule on Religious Exploitation.
- 2) Describe the views of Dr. B.R. Ambedkar on economic planning and population.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान २०० शब्द मर्यादा)

- 1) महात्मा फुले यांचे धार्मिक शोषणा वरील विचार स्पष्ट करा
- 2) डॉ . बी . आर . आंबेडकर यांचे आर्थिक नियोजन आणि लोकसंख्या यावरील विचार विशद करा .

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1343
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XV Economy of Maharashtra

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All question are compulsory.
 - 2) Use black & blue pen only.
 - 3) Use pencil for diagrams.
 - 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
 - 2) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - 3) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - 4) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

- a) Fill in the blanks (attempt all)
- 1) Agriculture of Maharashtra mainly depend on -----
- 2) After ---- year counted population.
- 3) ---- district is biggest as per Geographically in Maharashtra .
- 4) ---- is sub capital of Maharashtra.
- 5) In Maharashtra monopoly purchase scheme of cotton was started in ---- year.

05

अ) रिकाम्या जागा भरा .(सर्व अनिवार्य)

- 1) महाराष्ट्राची शेती ही प्रामुख्याने ---- वर अवलंबून आहे .
- 2) दर ---- वर्षानी लोकसंख्येची गणना केली जाते .
- 3) ---- हा जिल्हा भौगोलिक दृष्ट्या महाराष्ट्रात सर्वात मोठा आहे .
- 4) ---- ही महाराष्ट्राची उपराजधानी आहे.
- 5) महाराष्ट्रात कापूस एकाधिकार खरेदी योजना ---- यावर्षी सुरु झाली ?

b) Answer in a sentence (attempt all)

- 1) What is meant by unemployment?
- 2) What is tax system?
- 3) What is meant by localization?
- 4) What is meant by contract farming?
- 5) What is meant by Investment?

05

2017

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) बेरोजगारी म्हणजे काय ?
- 2) करपद्धती म्हणजे काय ?
- 3) स्थानियीकरण म्हणजे काय ?
- 4) करार शेती म्हणजे काय?
- 5) गुंतवणूक म्हणजे काय ?

- Q.2 a) Explain concept / terms / units / events (any two) (word limitation minimum 60 for each answer) 10
- 1) Human development
 - 2) Small scale Industries
 - 3) Primary sector
 - 4) Ceiling on land Holding

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- 1) मानव विकास
- 2) लघु उद्योग
- 3) प्राथमिक क्षेत्र
- 4) कमाल जमीन धारणा

- b) Write answer in short (any two) (word limitation minimum 60 for each answer) 10
- 1) Write the causes of unemployment?
 - 2) Write the causes of Low productivity of Agriculture sector.
 - 3) Explain the meaning of corporation.
 - 4) Explain the types of transport

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- 1) बेरोजगारीची कारणे लिहा .
- 2) कृषी क्षेत्रातील कमी उत्पादकतेची कारणे लिहा .
- 3) सहकाराचा अर्थ स्पष्ट करा
- 4) वाहतुकीचे प्रकार स्पष्ट करा .

Q.3 Answer in detail (any one)

20

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Describe the role and importance of co – operative movement in economic development of Maharashtra?
- 2) Explain the causes & remedies? Population growth of Maharashtra.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान 60 शब्द मर्यादा)

- 1) महाराष्ट्राच्या आर्थिक विकासात सहकारी चळवळीची भूमिका व महत्त्व विशद करा .
- 2) महाराष्ट्राच्या लोकसंख्या वाढीचे कारणे आणि उपाय स्पष्ट करा .

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1343
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XV Econometrics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black & blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 5) Use of simple calculator is permitted

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
- 2) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा
- 3) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- 4) कोणतीही लक्षवेधक , सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे
- 5) साध्या गणकयंत्राच्या वापरास परवानगी आहे .

Q.1

a) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) $E(b^n) = \text{-----}$
- 2) Mathematical economics + ----- = Econometrics
- 3) $E(u_i)^2 = \text{-----}$ ($i = 1, 2, 3, \text{-----}$)
- 4) Single equation techniques are applied to ---- equation at a time
- 5) $E(X_i u_i) = \text{-----}$

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) $E(b^n) = \text{-----}$
- 2) गणितीय अर्थशास्त्र + ----- = अर्थमिती .
- 3) $E(u_i^2) = \text{-----}$ ($i = 1, 2, 3, 4, \text{-----}$)
- 4) एकल समीकरण पद्धतीमध्ये एकाच वेळी ----- समीकरणाचा वापर केला जातो.
- 5) $E(X_i u_i) = \text{-----}$

b) Answer in a sentences (attempt all)

05

- 1) What is nonlinear function?
- 2) What is a variable?
- 3) Write the equation of the multiple regression linear model for the care of 'two' independent variables.
- 4) What does the disturbance term show?
- 5) Write the equation of the simple regression function.

2017

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा .(सर्व अनिवार्य)

- 1) अरेषीय फलन म्हणजे काय ?
- 2) परिवर्त्य (चल) म्हणजे काय ?
- 3) दोन स्वतंत्र चलांच्या संदर्भात बहुविध प्रतिगमन रेषीय प्रतीमानाचे समीकरण मांडा .
- 4) प्रमाद पद काय दर्शवितो?
- 5) साध्या प्रतिगमन फलनाचे समीकरण लिहा .

Q.2 a) Explain concepts /terms / units / events / (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Disturbance term
- 2) Independent variable
- 3) Linearity in parameters
- 4) Ordinary least square (OLS) method

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- 1) प्रमाद पद
- 2) स्वतंत्र चल
- 3) मापदंडातील एकरेषीयता
- 4) सामान्य न्युनतम वर्ग पद्धती (OLS)

b) Answer in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) What is meant by econometrics?
- 2) Describe the relationship between Econometrics and statistics
- 3) State the types of equation
- 4) From the following given value:

$$N=10, \sum x = 180, \sum y = 570 \quad \sum y_i^2 = 1634, \sum x_i y_i = 956$$

Derive the appropriate regression equation.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- 1) अर्थमिती म्हणजे काय ?
- 2) अर्थमिती आणि सांख्यिकी यांच्यातील परस्पर संबंध स्पष्ट करा
- 3) समीकरणाचे प्रकार स्पष्ट करा
- 4) खालील दिलेल्या आकडेवारी वरून योग्य प्रतीगमन समीकरण काढा

$$N=10, \sum x = 180, \sum y = 570, \sum y_i^2 = 1634, \sum x_i y_i = 956$$

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) State the Gauss – Markov theorem
- 2) The following table gives information about the price and quality demanded of a product (assume a linear demand law)

Quantity (in thousand):Y	4	5	8	8	7	5	5	4	3	1
Price (in Rupees):X	2	3	1	1	4	2	1	3	1	2

- 1) Estimate the demand function of the products.
- 2) Estimate the average price elasticity of demand.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- 1) गॉस - मार्कोव सिद्धांत स्पष्ट करा .
- 2) किंमत व मागणीच्या नगा बदलची माहिती खालील तक्त्यात देण्यात आली आहे .

नगसंख्या (हजारात):Y	4	5	8	8	7	5	5	4	3	1
किंमती(रुपयात):X	2	3	1	1	4	2	1	3	1	2

- 1) वस्तूचे मागणी फलन प्राक्कालीत करा.
- 2) मागणीचे सरासरी किंमत लवचिकता प्राक्कालीत करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1369
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination Nov/Dec 2017
Economics - III (Compulsory)
(Price Theory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q.1

A) Fill in the blank (attempt all)

- 1) To make changes in the form of goods, that is called-----.
- 2) In monopoly producer is the price-----.
- 3) ----- Means the remuneration. Given by debtor to creditor for the use of Loan.
- 4) ----- = $\frac{\text{Total Revenue}}{\text{Number of units sold}}$
- 5) Land is the ----- factor of production.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) वस्तुच्या रूपात बदल घडवून आणने यास ----- म्हणतात.
- २) मक्तेदारीत उत्पादक किंमत ----- असते.
- ३) ऋणकोषद्वारा धनकोट्याला कर्जाच्या वापराबद्दल दिला जाणारा मोबदला म्हणजे ----- होय.
- ४) ----- = $\frac{\text{एकूण प्राप्ती}}{\text{विक्रीत नगाची संख्या}}$
- ५) भुमी हा उत्पादनाचा ----- घटक आहे.

2017

B) Answer in a sentence (attempt all)

- 1) What is mean by production?
- 2) State the formula of Marginal Revenue.
- 3) What is mean by Market?
- 4) How many sellers are there in Duopoly?
- 5) What is the Main object of Producer?

05

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) उत्पादन म्हणजे काय?
- २) सिमांत प्राप्तीचे सुत्र सांगा.
- ३) बाजारपेठ म्हणजे काय ?
- ४) व्दयाधिकारात विक्रेत्यांची संख्या किती असते.
- ५) उत्पादकाचा मुख्य उद्देश काय आहे.

Q.2

A) Explain concept / term / unit/ events (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Input-Output
- 2) Product discrimination
- 3) Marginal cost pricing method
- 4) Quasi Rent

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) आदान –प्रदान
- २) वस्तुभेद
- ३) सिमांत खर्च किमंत पद्धती
- ४) आभासी खंड

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Write the characteristics of ISO-quant curve.
- 2) State the types of price Discrimination.
- 3) Explain the short-run equilibrium of firm.
- 4) State the Innovation theory of profit.

10

2017

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) सम-उत्पत्ती वक्राची वैशिष्ट्ये लिहा .
- २) मूल्यभेदाचे प्रकार सांगा
- ३) उद्योग संस्थेचे 'अल्पकालीन संतुलन' स्पष्ट करा
- ४) नफ्याचा नवप्रवर्तन सिद्धांत सांगा

Q.3 Answer in detail (any one)
(Word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Explain the law of variable proportion.
- 2) State the concept of cost. Explain the fixed and variable cost.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) बदलत्या प्रमाणाचा नियम स्पष्ट करा.
- २) खर्चाची संकल्पना सांगा. स्थिर खर्च आणि बदलता खर्च विशद करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: P-1370
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination Nov/Dec 2017
Economics - IV (Compulsory) (Money Banking & Finance)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

N.B

- Please check whether you have got the right question paper.
- All questions are compulsory.
 - Use black or blue pen only.
 - Use pencil for diagrams.
 - Use of any signs attracting attentions is prohibited.
- सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks [attempt all]

05

- In a proportional reserve system mortgage of gold and silver must be ----- present of total currency creation.
- The market for short term credit is called-----.
- The head quarter of NABARD is situated at -----.
- crests paper currency.
- There is a ----- relationship between price level and value of money.

अ) रिकाम्या जागा भरा [सर्व अनिवार्य]

- प्रमाणशिल निधी पद्धतीमध्ये एकूण चलन निर्मितीच्या ----- % सोने , चांदी तारण ठेवले जाते.
- अल्पकालीन कर्जबाजाराला ----- म्हणतात.
- नाबार्डचे मुख्य कार्यालय ----- येथे आहे.
- बँक कागदी चलनाची निर्मिती करते.
- पैशाचे मूल्य आणि किंमत पातळी यात -----संबंध असतो.

B) Answer in a sentence (attempt all)

- On which principle, the co-operative bank are established?
- What is gold currency standards system?
- What is the credit card?
- Where is the head quarter of reserve bank of India?
- In which year, Mumbai stock, market was established?

05

2017

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा [सर्व अनिवार्य]

- १) सहकारी बँकाची स्थापना कोणत्या तत्वाने झालेली असते.
- २) सुवर्ण चलन पद्धती म्हणजे काय?
- ३) 'क्रेडीट कार्ड' म्हणजे काय?
- ४) भारतीय रिझर्व्ह बँकेचे मुख्यालय कोठे आहे?
- ५) मुंबई रोखे बाजाराची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली ?

Q.2 A) Explain concepts / terms/ units/ events (any two) [Word limitation minimum 60 for each answer] 10

- 1) Credit money
- 2) Central Bank
- 3) Money market
- 4) Variable cash reserve ratio.

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. [कोणतीही दोन]
[प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द]

- १) पतपैसा
- २) मध्यवर्ती बँक
- ३) नाणेबाजार
- ४) रोख राखीव निधीचे बदलते प्रमाण

B) Attempt in short (any two) [Word limitation minimum 60 for each answer] 10

- 1) Write the functions of state co-operative banks.
- 2) Describe the qualitative sources of credit control.
- 3) Write the principles of commercial banks
- 4) Explain the minimum Reserve system.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा [कोणतेही दोन]
[प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द]

- १) राज्य सहकारी बँकेची कार्य लिहा.
- २) पतनियंत्रणाची गुणात्मक साधने विषद करा.
- ३) व्यापारी बँकेची तत्वे लिहा.
- ४) किमान निधी पद्धती स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)
[Word limitation minimum 200 for each answer]

20

- 1) What is financial market? Describable the structure and functions of financial market.
- 2) Explain the Grashm's law and state its usefulness in current situation.

सविस्तर उत्तर लिहा. [कोणतेही एक]
[प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द]

- १) वित्तीय बाजार म्हणजे काय? वित्तीय बाजाराची रचना व कार्य विषद करा.
- २) ग्रॅशमचा नियम स्पष्ट करून सदयपरिस्थितीत त्याची उपयुक्तता सांगा.

SUBJECT CODE NO:- P-1377
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination Nov/Dec 2017
Economics - VII (Compulsory)
(Public Finance)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
 - ii) Use black or blue pen only.
 - iii) Use pencil for diagrams.
 - iv) Use of any signs. Attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q.1 **A) Fill in the blanks (attempt all)** 05

- 1) ----- Book has written by Dr. Dalton in 1922.
- 2) Income tax is a ----- tax.
- 3) The canon of surplus of public expenditure is propounded by-----.
- 4) When the government expenditure is equal to government receipt it is called -----
--- budget.
- 5) The equality canon of tax is propounded by-----.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) डॉ. डॉल्टन यांनी १९२२ मध्ये ----- हा ग्रंथ लिहिला.
- २) उत्पन्न कर हा ----- कर आहे.
- ३) ----- यांनी सार्वजनिक खर्चाचे अधिक्याचे तत्व मांडले.
- ४) जेव्हा सरकारी खर्च हा सरकारी प्राप्ती इतकाच असतो, तेव्हा ----- अर्थसंकल्प असे म्हणतात.
- ५) ----- यांनी कराचे समता तत्व मांडले.

B) Answer in a sentence (attempt all)

- 1) State the meaning of tax.
- 2) What is meant by revenue deficit?
- 3) What is meant by grants?
- 4) Who has written the book 'The science of public finance'?
- 5) What is meant by public goods?

अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा(सर्व अनिवार्य)

- १) कराचा अर्थ सांगा.
- २) महसूली तुट म्हणजे काय?
- ३) अनुदान म्हणजे काय?
- ४) 'The science of public finance' हा ग्रंथ कोणी लिहला.
- ५) सार्वजनिक वस्तू म्हणजे काय?

Q.2 A) Explain concept/ terms / units / events (any two) (word limitation minimum 60for each answer) 10

- 1) Indirect tax
- 2) Deficit budget
- 3) Non-tax revenue
- 4) Public debt

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) अप्रत्यक्ष कर
- २) तुटीचे अंदाजपत्रक
- ३) करेत्तर महसूल
- ४) सार्वजनिक कर्ज

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the difference between direct tax and indirect tax.
- 2) State the causes of increased public expenditure
- 3) Write the component of union budget.
- 4) Explain the canons of taxation.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द.)

- १) प्रत्यक्ष कर व अप्रत्यक्ष कर यातील फरक स्पष्ट करा.
- २) सार्वजनिक खर्च वाढीची कारणे सांगा.
- ३) केंद्रीय अर्थसंकल्पाचे घटक लिहा.
- ४) करारोपनाची तत्वे स्पष्ट करा.

Q.3

Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is mean by taxation? Explain the merits and demerits of direct taxes.
- 2) Explain the nature, scope and importance of public finance.

20

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) करारोपन म्हणजे काय ? प्रत्यक्ष कराचे गुण- दोष स्पष्ट करा.
- २) सार्वजनिक वित्ताचे स्वरूप, व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- P-1378
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem.-IV) Examination Nov/Dec 2017
Economics - VIII (Compulsory) (Statistical Methods)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All question are compulsory
 - 2) Use black & blue pen only
 - 3) Use of simple calculator is permitted
 - 4) Use pencil for diagrams
 - 5) Use of any sign, attracting attentions is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
 - 2) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा
 - 3) साध्या गणक यंत्राच्या वापरास परवानगी आहे .
 - 4) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
 - 5) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q.1 a) Fill in the blanks (attempt all) 05

- 1) If there is no correlation between two variables then the value of 'r' is -----
- 2) The ideal index number is associated with the name of -----
- 3) If the observations are (X) : 98, 97, 96, 94, 95 then mean = -----
- 4) $\frac{\text{standard Deviation}}{\text{mean}} \times 100$ is called -----
- 5) The sum of the deviation from mean is -----

अ) रिकाम्या जागा भरा(सर्व अनिवार्य)

- 1) जेव्हा दोन चल संख्येत सहसंबंध नसतो तेव्हा 'r' चे मूल्य ---- असते
- 2) आदर्श निर्देशांक ---- यांच्या नावाशी जुळलेला आहे .
- 3) जर निरीक्षणे (X) : 98, 97, 96, 94, 95 असेल तर माध्य = -----
- 4) $\frac{\text{प्रमाण विचलन}}{\text{माध्य}} \times 100$ ला ---- म्हणतात.
- 5) माध्यापासून घेतलेल्या पद मूल्यांच्या विचलनांची बेरीज ---- असते .

b) Answer in a sentence (attempt all) 05

- 1) If X:- 5,5, 5, 5, 5 then derive the standard deviation
- 2) If $\sum X = 120$ and $\sum f = 10$. Derive the mean
- 3) Write down the formula of Paasche's price index number.
- 4) If median = 15 , mean = 10, then derive the value of mode
- 5) What is meant by questionnaires?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) जर $X:- 5, 5, 5, 5, 5$ असेल तर प्रमाण विचलन काढा .
- 2) जर $\sum X = 120$ आणि $\sum f = 10$. माध्य काढा
- 3) पाश्चेचा निर्देशांक काढण्याचे सूत्र लिहा
- 4) जर मध्यगा = 15 , मध्य = 10 असेल तर बहुलक काढा
- 5) प्रश्नावली म्हणजे काय ?

- Q.2 a) Explain concept / terms / units / event. (any two) 10
- 1) Correlation
 - 2) Secondary data
 - 3) Calculate the mean from the following data.

X:-	3	2	4	5	1
F:-	25	30	15	20	10

- 4) Derive the Laspeyre's index number from the following values;

$$\sum p_0 q_0 = 3868, \quad \sum p_1 q_0 = 2804, \quad \sum p_0 q_1 = 3383, \quad \sum p_1 q_1 = 2665$$

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- १) सहसंबंध
- २) वित्तीयक माहिती
- ३) खालील माहितीवरून समांतर माध्य काढा

X:-	3	2	4	5	1
F:-	25	30	15	20	10

४) खालील दिलेल्या मूल्यांच्या आधारे लास्पेअरचा निर्देशांक काढा .

$$\sum p_0 q_0 = 3868, \quad \sum p_1 q_0 = 2804, \quad \sum p_0 q_1 = 3383, \quad \sum p_1 q_1 = 2665$$

b) Attempt in short (any two)

- 1) Explain a 'histogram'
- 2) What are the uses of dispersion?
- 3) Calculate mean deviation from median from the following data
Marks :- 25, 30, 15, 20, 10,
- 4) Calculate coefficient of range from the following data
Prices: 200, 210, 208, 160, 220, 250.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- 1) 'स्तंभालेख' स्पष्ट करा
- 2) विचलनाचे उपयोग काय आहेत ?
- 3) खालील माहितीवरून मध्यगा पासून माध्य विचलन काढा
गुण :- 25, 30, 15, 20, 10
- ४) खालील माहितीवरून विस्तार गुणक काढा
किंमत :- 200, 210, 208, 160, 220, 250

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Discuss the various methods of collecting secondary data
- 2) Calculate the Karl- Pearson's coefficient of correlation from the following data

Price :	15	16	17	18	19	20
Demand	80	75	60	40	30	20

(use 20 and 50 as working assumed mean of price and Demand series respectively)

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- 1) द्वितीयक माहिती जमा करण्याच्या विविध पद्धतीची चर्चा करा .
- 2) खालील माहिती आधारे कार्ल - पिअरसन चा सहसंबंध गुणक काढा

किंमत	15	16	17	18	19	20
मागणी	80	75	60	40	30	20

(20 आणि 50 हे गृहित माध्य मानून अनुक्रमे 'किंमत' व 'मागणी' मालिकेसाठी वापरा)

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P_1106
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Nov/Dec 2017
Economics - X Agricultural Economics (Compulsory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
1. All questions are compulsory.
 2. Use blue and black pen only.
 3. Use pencil for diagrams.
 4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

- Q.1 A) Fill in the blanks. (attempt all) 05
- 1) The gross irrigated area as percentage of gross cropped are was ----- % in the year 2011-2012.
 - 2) High yielding variety program is started ----- in the year.
 - 3) $Agricultural\ productivity = \frac{\text{-----}}{Agricultural\ Inputs}$.
 - 4) In Maharashtra passed the maximum land holding Act ----- in the year.
 - 5) The white revolution started in the year ----- in India.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) २०११-२०१२ या वर्षात एकूण लागवडी योग्य क्षेत्रापैकी एकूण सिंचन क्षेत्राचे प्रमाण ----- % होते.
- २) उच्च उत्पादक बियाणे कार्यक्रम ----- या वर्षी सुरु झाला.
- ३) शेतीची उत्पादकता = $\frac{\text{-----}}{\text{शेतीची आदाने}}$.
- ४) महाराष्ट्रात ----- या वर्षी कमाल जमीन धारण मर्यादा कायदा मंजूर करण्यात आला.
- ५) भारतामध्ये धवल क्रांतीची सुरुवात ----- या वर्षापासून झाली.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

05

- 1) Which is the main agency providing food grain to the PDS in India?
- 2) Which sector is called the back-bone of Indian Economy?
- 3) In which year the Maharashtra Government passed contract farming bill?
- 4) What is meant by food security?
- 5) The problem of Rural Unemployment relevance to which sector?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) भारतीय सार्वजनिक वितरण प्रणालीस अन्नधान्य पुरवठा करणारी प्रमुख संस्था कोणती?
- २) कोणत्या क्षेत्रास भारतीय अर्थव्यवस्थेचा कणा संबोधले जाते?
- ३) करार शेती विधेयक महाराष्ट्र सरकारने कोणत्या वर्षी पारीत केले?
- ४) अन्न सुरक्षितता म्हणजे काय?
- ५) ग्रामीण बेकारीची समस्या कोणत्या क्षेत्राशी संबंधीत आहे.

Q.2

A) Explain concepts/ terms /units /events (any two)

10

- 1) Size of land holding.
- 2) Traditional technology
- 3) Agricultural price policy
- 4) Contract farming

अ) संज्ञा / संकल्पना / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) कृषी धारण क्षेत्र
- २) पारंपारिक तंत्रज्ञान.
- ३) कृषी किंमत धोरण
- ४) करार शेती

B) Attempt in short. (any two)

10

- 1) State the importance of Agriculture.
- 2) Explain the resources of Indian Agriculture.
- 3) State the types of agricultural prices?
- 4) Explain the effects of globalization of Indian Agriculture.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) शेतीचे महत्व सांगा.
- २) भारतीय शेतीची संसाधने स्पष्ट करा.
- ३) कृषी किंमतीचे प्रकार सांगा.
- ४) जागतिकीकरणाचे भारतीय शेतीवर झालेले परिणाम स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail. (any one)

20

- 1) Explain the nature of food security & public distribution system in India.
- 2) Explain the problem of unemployment & underemployment in the Rural Indian Economy.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- १) भारतातील अन्न सुरक्षितता व सार्वजनिक वितरण प्रणालीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) भारतातील ग्रामीण अर्थव्यवस्थेतील बेरोजगारी व अर्ध बेरोजगारी समस्या स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P_1105
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Nov/Dec 2017
Economics - IX International Economics (Compulsory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
1. All questions are compulsory.
 2. Use blue and black pen only.
 3. Use pencil for diagrams.
 4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
 १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 ३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 ४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

- Q.1
- A) Fill in the blanks. (attempt all) 05
- 1) Adam Smith written his famous book named as -----.
 - 2) Two or more states trade called as -----.
 - 3) ----- are kinds of Tariff.
 - 4) Decrease domestic currency value comparative to foreign currency is called as -----.
 - 5) Import goods and services noted on ----- account.

- अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)
- १) अँडम स्मिथ यांनी ----- हा प्रसिध्द ग्रंथ लिहीला.
 - २) दोन किंवा बहुराज्यातील व्यापाराला ----- म्हणतात.
 - ३) प्रशुल्काचे सामान्यपणे ----- प्रकार आहेत.
 - ४) देशी चलनाचे मुल्य परकीय चलनाच्या तुलनेत कमी होणे म्हणजेच ----- होय.
 - ५) वस्तू व सेवांच्या आयातीच्या नोंदी ----- खात्यावर घेतल्या जातात.

- B) Answer in one sentence. (attempt all) 05
- 1) What is meant by export tariff?
 - 2) Who has propounded the comparative cost theory of international trade?
 - 3) Write the types of unfavorable terms of trade.
 - 4) What PS import substitute goods?
 - 5) What is meant by gains from trade?

- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)
- १) निर्यात प्रशुल्क म्हणजे काय?
 - २) तुलनात्मक व्ययाचा सिद्धांत कोणी मांडला.
 - ३) प्रतिकूल व्यापार शर्तीचे प्रकार लिहा.
 - ४) आयात पर्यायी वस्तू म्हणजे काय?
 - ५) व्यापारातील लाभ म्हणजे काय?

- Q.2 A) Explain concepts/ terms /events (any two)(world limits 60 per answer) 10
- 1) International trade.
 - 2) Opportunity cost
 - 3) Export tariff
 - 4) Balance of payment

- अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन) (शब्द मर्यादा ६० शब्द)
- १) आंतरराष्ट्रीय व्यापार.
 - २) वैकल्पिक खर्च
 - ३) निर्यात शुल्क
 - ४) व्यवहार तोल

- B) Attempt in short. (any two) (world limits 60 per answer) 10
- 1) Explain the effect of tariff.
 - 2) Write the determine factor of terms of trade.
 - 3) State the limitation's Heckcher-Ohlin theory.
 - 4) Explain the reduction in the cost of production method of gain from international trade.

- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (शब्द मर्यादा ६० शब्द)
- १) प्रशुल्काचे परिणाम स्पष्ट करा.
 - २) व्यापार शर्ती ठरणारे घटक लिहा.
 - ३) हेक्चर -ओहलीन सिद्धांताच्या मर्यादा सांगा.
 - ४) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराच्या लाभाची उत्पादन खर्चात होणारी घट पद्धत स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail. (any one) (world limits 200 per answer)

20

- 1) Explain the Absolute cost advantage theory.
- 2) Explain the causes of disequilibrium in balance of payment and suggest it remedies.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)(शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) निरपेक्ष लाभ सिद्धांत स्पष्ट करा.
- २) व्यवहार शेष असंतुलनाची कारणे व उपाय सूचवा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1151
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XI History of Economic Thought

[Time: 1:30Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use blue and black pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) The famous book entitled “wealth of nations” has written by -----.
- 2) David Ricardo has written his book, “The principles of political economy and taxation in the year” -----.
- 3) The concept of multiplier principle was propounded by -----.
- 4) Thomas Mun was ----- economist thinker.
- 5) ----- was founder of new classical school of thought.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ‘राष्ट्राची संपत्ती’ हा प्रसिध्द ग्रंथ ----- यांनी लिहीला.
- २) डेव्हीड रिकार्डो यांनी “The principles of political economy and taxation” हा ग्रंथ ----- मध्ये लिहीला.
- ३) गुणकतत्व ही संकल्पना ----- यांनी मांडली.
- ४) थॉमस मून हा ----- विचारसरणीचा अर्थशास्त्रज्ञ होता.
- ५) ----- हा नवसनातनवादी संप्रदायाचा संस्थापक होता.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

- 1) What is mean by physiocracy?
- 2) Who has propounded the concept of 'circulation of wealth'?
- 3) Who has written the book, "The poor Law"?
- 4) Who was propounded the first concept of 'consumer surplus'?
- 5) What is mean by speculative motive?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) निसर्गवाद म्हणजे काय?
- २) संपत्तीचे संचलन ही संकल्पना कोणी मांडली?
- ३) "The poor Law" हा ग्रंथ कोणी लिहीला?
- ४) 'उपभोक्त्याचे संतोषाधिक्य' ही संकल्पना सर्वप्रथम कोणी मांडली?
- ५) सट्टेबाजीचा हेतू म्हणजे काय?

Q.2

A) Explain concept/ terms / units /events (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) The Net product
- 2) Adam Smith's Liberalism
- 3) Quasi Rent
- 4) Multiplier principle

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणत्याही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नासाठी किमान ६० शब्दमर्यादा)

- १) निव्वळ उत्पादन
- २) अँडम स्मिथचा उदारमतवाद
- ३) आभास खंड
- ४) गुणक तत्व

B) Attempt in short. (any two)

10

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Evaluate the circulation of wealth.
- 2) Explain the Ricardo's theory of rent.
- 3) State the Distribution thoughts of Marshall.
- 4) Explain the liquidity preference theory of Keynes.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नांसाठी किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) संपत्तीचे संचलन याचे मूल्यमापन करा.
- २) रिकार्डोचा खंडविषयक विचार सांगा.
- ३) मार्शलचा विभाजनविषयक विचार सांगा.
- ४) केन्सचा रोकड प्रवृत्ती प्राधान्य सिद्धांत स्पष्ट करा.

Q.3 Write answer in detail. (any one)

20

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is Mercantilism? State the causes of its emergence.
- 2) Critically examine the Adam Smith's theory of value.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा २०० शब्द)

- १) व्यापारवाद म्हणजे काय? त्याच्या उदयाची कारणे सांगा.
- २) अँडम स्मिथच्या "मूल्य सिद्धांताचे" टिकात्मक परिक्षण करा.

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1151
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XI Mathematical Economics

[Time:1:30Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use blue and black pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of signs, attracting attentions is prohibited.
5. Use of simple calculator is permitted.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.
५. साध्या गणक यंत्राच्या वापरास परवानगी आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

- 1) When the total utility increases, the marginal utility -----.
- 2) $price\ elasticity\ of\ demand = \frac{\% change\ in\ quantity\ demanded}{-----}$
- 3) $Marginal\ Cost = \frac{-----}{change\ in\ total\ output}$
- 4) In the perfect competition the commodities are -----.
- 5) All indifference curves are ----- to the origin.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) जेव्हा एकूण उपयोगीता वाढत जाते, तेव्हा सिमान्त उपयोगीता ----- जाते.
- २) मागणीची किंमत लवचिकता = $\frac{मागणीतील\ शेकडा\ बदल}{-----}$
- ३) सिमान्त खर्च = $\frac{-----}{एकूण\ उत्पादनातील\ बदल}$
- ४) पूर्ण स्पर्धेतील वस्तू या ----- असतात.
- ५) सर्व समवृत्ती वक्रे ही आरंभ बिंदूशी ----- असतात.

05

B) Answer in a sentence. (attempt all)

- 1) Who has developed, "Marginal Utility Approach"?
- 2) What is meant by zero matrix?
- 3) What is meant by price discrimination?
- 4) State the formula of distance between the points?
- 5) What is meant by Marginal Revenue?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) 'सिमान्त उपयोगीता दृष्टीकोन' कोणी विकसित केला.
- २) 'शून्य सारणी' म्हणजे काय?
- ३) वस्तूभेद म्हणजे काय?
- ४) दोन बिंदूमधील अंतर काढण्याचे सूत्र सांगा.
- ५) सिमान्त प्राप्ती म्हणजे काय?

Q.2

A) Explain concept/ terms / units /events (any two)

10

- 1) Elasticity of demand
- 2) Perfect competition
- 3) If MR is Rs 15 and the elasticity of demand is 4, find AR.
- 4) Given that $Q = 3L^3K^2 - 2L^2K^3$ find MP_L and MP_K

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) मागणीची लवचिकता
- २) पूर्ण स्पर्धा
- ३) जर सिमान्त प्राप्ती १५ रु. आणि मागणीची लवचिकता ४ असेल तर, सरासरी प्राप्ती शोध.
- ४) उत्पादन फलन $Q = 3L^3K^2 - 2L^2K^3$ दिलेले असताना श्रमीकाची व भांडवलाची सिमान्त उत्पादकता शोधा. [MP_L आणि MP_K]

B) Attempt in short. (any two)

- 1) Explain the relationship between Marginal Revenue and Average Revenue.
- 2) State the conditions for maximum of minimum values of a function.
- 3) If $A(14, -3)$ and $B(6, -9)$. Find the distance between A and B points.
- 4) Find $(I-A)$, if

$$A = \begin{bmatrix} -\frac{1}{2} & 4 & 2 \\ 3 & 1 & 1 \\ 5 & 1 & -4 \end{bmatrix}$$

Where $I =$ Identity matrix.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) सिमांत प्राप्ती आणि सरासरी प्राप्ती यातील संबंध स्पष्ट करा.
- २) एका फलनाच्या महत्तम आणि न्यूनतम मुलयांच्या अटी सांगा.
- ३) जर $A(14, -3)$ आणि $B(6, -9)$ असेल, तर A आणि B बिंदूमधील अंतर शोधा.
- ४) शोधा $(I-A)$, जेथे

$$A = \begin{bmatrix} -\frac{1}{2} & 4 & 2 \\ 3 & 1 & 1 \\ 5 & 1 & -4 \end{bmatrix}$$

जेथे $I =$ एकक सारणी

Q.3 Answer in detail. (any one)

- 1) Given the utility function $U = xy$ and Budget constraint $5x + 5y = 50$. Find out the optimum quantities of x and y commodities for maximum satisfaction
- 2) Find the partial derivatives of the following functions.
 - a) $z = x^2 + xy + y^2$
 - b) $z = x^3 + 3y^3 - x^2y$
 - c) $z = 2x + 3y$
 - d) $z = 3x^2 + 4xy + 15y^2$

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- १) उपयोगीता फलन $U = xy$ आणि अंदाजपत्रकीय मर्यादा $5x + 5y = 50$ दिलेले आहे. तर महत्तम समाधानासाठी x आणि y वस्तूची युक्ततम मात्रा शोधा.
- २) खालील फलाचे अंशिक विकलज शोधा.
 - अ) $z = x^2 + xy + y^2$
 - ब) $z = x^3 + 3y^3 - x^2y$
 - क) $z = 2x + 3y$
 - ड) $z = 3x^2 + 4xy + 15y^2$

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1151
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XI Labour Economics

[Time:1:30Hours]

[Max.Marks:50]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use blue and black pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks. (attempt all) 05

- 1) Employment Guarantee scheme has started by Maharashtra Government in the year -----.
- 2) ----- Act has passed in India in the year 1947.
- 3) Labour afforded the reward is called -----.
- 4) Primary objective of firm's has -----.
- 5) In ----- five year plan was given first preference for industrial sector.

अ) रिक्तस्थानां जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) महाराष्ट्र सरकारने रोजगार हमी योजना ----- मध्ये सुरु केली.
- २) भारतात सन १९४७ मध्ये ----- कायदा पास झाला.
- ३) श्रमाला देण्यात येणाऱ्या मोबदल्यास ----- म्हणतात.
- ४) उद्योग संस्थेचे ----- हे प्राथमिक उद्दिष्ट असते.
- ५) औद्योगिक क्षेत्रास प्रथम प्राधान्य ----- या पंचवार्षिक योजनेत देण्यास आले.

B) Answer in one sentence each. (attempt all)

05

- 1) Which act has an introduced for child labour protection in India?
- 2) What is meant by minimum wage?
- 3) Who has firstly introduced the concept of wage rate determination?
- 4) Which year 'Indian labour education institution' has been established?
- 5) Which act was passed in 1881 in India?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) भारतात बाल मजुर संरक्षणासाठी कोणता कायदा करण्यात आला?
- २) न्यूनतम वेतन म्हणजे काय?
- ३) वेतन दर निश्चिती संकल्पना सर्व प्रथम कोणी मांडली?
- ४) 'भारतीय श्रम शिक्षण संस्था' कोणत्या वर्षी स्थापन करण्यात आली?
- ५) भारतात १८८१ ला कोणता कायदा पास झाला?

Q.2

A) Explain concepts/ terms / units /events. (any two)

10

- 1) Rural labour
- 2) Collective bargaining
- 3) Supply of labour
- 4) Educational unemployment

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) ग्रामीण श्रमीक
- २) सामुहिक सौदा शक्ती
- ३) श्रमाचा पुरवठा
- ४) शिक्षित बेकारी

B) Attempt in short. (any two)

10

- 1) State the importance of labour legislation in India?
- 2) State the measures for to reduce the demerits of collective bargaining.
- 3) Explain the characteristics of labour in India.
- 4) Explain the relationship between wage and inflation.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) भारतीय श्रम कायद्याचे महत्व सांगा.
- २) सामुहिक सौदा शक्तीचे तोटे कमी करण्याचे उपाय सांगा.
- ३) भारतीय श्रमीकांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- ४) वेतन आणि भाववाढ यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail. (any one)

20

- 1) State the determine factors of demand for labour and supply of labour.
- 2) What is meant by unemployment? Explain the causes of unemployment.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- १) श्रमाची मागणी आणि श्रमाचा पुरवठा ठरविणारे घटक सांगा.
- २) बेकारी म्हणजे काय? बेकारीची कारणे स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: OP-1179
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination Nov/Dec 2017
Economics - I (Compulsory) (Micro Economics)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
4. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all):

05

- (1) Micro Economics deals with factors.
- (2) Income Elasticity of Demand = $\frac{\text{Percentage change in Demand}}{\text{.....}}$
- (3) Indifference curve is to the origin.
- (4) The slope of Supply Curve is
- (5) The slope of Demand Curve is

रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- (1) सूक्ष्म अर्थशास्त्र घटकांशी संबंधीत असते.
- (2) मागणीची उत्पन्न लवचिकता = $\frac{\text{मागणीतील शेकडा बदल}}{\text{.....}}$
- (3) समवृत्तीवक्र आरंभ स्थानाशीअसतात.
- (4) पुरवठा वक्राचा उतार असतो
- (5) मागणी वक्राचा उतार असतो

2017

B) Answer in Sentence (attempt all):

05

- (1) Who has stated scarcity related definition of Economics?
- (2) Who has stated the concept of Welfare maximization?
- (3) Who has written the famous book 'Principles of Economics'?
- (4) What type of relationship is there between price and supply?
- (5) Who has propounded the concept of utility.

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य):

- (1) दुर्मिळता दृष्टीकोणाशी संबंधीत अर्थशास्त्राची व्याख्या कोणी मांडली ?
- (2) महत्तम कल्याणाची संकल्पना कोणी मांडली ?
- (3) 'अर्थशास्त्राची मुलतत्वे' हा प्रसिद्ध ग्रंथ कोणी लिहला ?
- (4) किंमत व पुरवठा यामध्ये कशा प्रकारचा संबंध असतो ?
- (5) उपयोगितेची संकल्पना कोणी मांडली

Q.2 A) Explain concepts / terms / units / events (any two)

10

[Word limitation minimum 60 for each answer]

- (1) Micro Economics
- (2) Demand Function
- (3) Price Elasticity of Demand
- (4) Equilibrium

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

[प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द]

- (1) सुक्ष्म अर्थशास्त्र
- (2) मागणी फलन
- (3) मागणीची किंमत लवचिकता
- (4) संतुलन

B) Attempt in short (any two)
[Word limitation minimum 60 for each answer]

10

- (1) What is meant by Social Welfare function?
- (2) Explain the Law of Demand.
- (3) Explain the concept of cross Elasticity of Demand.
- (4) What is Unstable Equilibrium?

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

[प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द]

- (1) सामाजिक कल्याण फलन म्हणजे काय ?
- (2) मागणीचा नियम स्पष्ट करा.
- (3) मागणीची छेदक लवचिकता संकल्पना स्पष्ट करा.
- (4) अस्थिर संतुलन म्हणजे काय ?

Q.3. Answer in detail (any one)

20

[Word limitation minimum 200 for each answer]

- (1) What is Indifference curve? Explain the properties of Indifference curve.
- (2) Explain in detail Prof. Samuelsons Revealed Preference Theory.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

[प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द]

- (1) समवृत्ती वक्र म्हणजे काय ? समवृत्ती वक्राचे गुणधर्म स्पष्ट करा.
- (2) प्रा. सॅम्युअल्सन यांचा अभिव्यक्ती पसंती सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: P-1180
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination Nov/Dec 2017
Economics - II (Compulsory) (Indian Economy)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use Pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attention is prohibited.
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
3. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
4. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 Fill in the blanks (attempt all)

05

1. Indian basic Industries has given Priority in five year plan.
2. In disguised unemployment labour has Marginal Productivity.
3. UNDP's first Human Development Report was published in
4. is the second largest populated country in the world next to China.
5. According to 2011 census Report the Density population of India is

रिकाऱ्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

1. भारतीय पायाभूत उद्योगांना योजनेत प्राधान्य देण्यात आले.
2. छूपी बेकारीमध्ये मजुरांची सिमांत उत्पादकता.....असते.
3. संयुक्त राष्ट्रे विकास कार्यक्रमा अंतर्गत प्रथम मानव विकास अहवाल मध्ये प्रकाशीत झाला.
4.देशाचा लोकसंख्येच्या बाबतीत जगामध्ये चीन नंतर दुसरा क्रमांक लागतो.
5. २०११ च्या जणगनाना अहवालानुसार भारताच्या लोकसंख्येची घनता..... आहे.

2017

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

1. What is mean by Absolute Poverty ?
2. Write the time period of India's 12th five year Plan.
3. Write the meaning of Human Development.
4. What is mean by Birth Rate?
5. Write the meaning of Involuntary unemployment.

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

1. निरपेस दारिद्र्य म्हणजे काय ?
2. भारताच्या 12 व्या पंचवार्षिक योजनेचा कालावधी लिहा.
3. मानव विकासाचा अर्थ लिहा.
4. जन्मदर म्हणजे काय ?
5. अनैच्छिक बेरोजगारीचा अर्थ लिहा.

Q.2 A) Explain concepts / terms / units / events (any two)

10

1. Unemployment.
2. Population Density.
3. Gandhian Plan.
4. Human Poverty Index.

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

1. बेरोजगारी
2. लोकसंख्येची घनता
3. गांधीवादी योजना
4. मानव दारिद्र्य निर्देशांक

B) Attempt in short (any two)

10

(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Write in detail about 'Forest Resources' as natural resources.
2. Explain the importance of Human Development Index.
3. Explain Nature of unemployment.
4. Explain the function of Planning Commission.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

1. 'वनसंपत्ती' या नैसर्गीक संसाधना विषयी सविस्तर लिहा.
2. मानव विकास निर्देशांकाचे महत्व स्पष्ट करा.
3. बेरोजगारीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
4. नियोजन आयोगाची कार्ये स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answers)

20

1. What is mean by Poverty? Explain the causes of Poverty.
2. What is mean by over Population? Explain the problems of India's over Population.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मार्यादा 200 शब्द)

1. दारीद्रय म्हणजे काय ? दारीद्रयाची कारणे स्पष्ट करा.
2. अतिरिक्त लोकसंख्या म्हणजे काय ? भारतातील अतिरिक्त लोकसंख्येच्या समस्या स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: P-1187
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination Nov/Dec 2017
Economics - V (Compulsory) (Macro Economics)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
 - ii) Use black or blue pen only.
 - iii) Use pencil for diagrams.
 - iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - ii)फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर अपेक्षित आहे.
 - iv)कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) In 1936 'The General Theory of Employment Interest and money', has written by -----.
- 2) Net national income = Gross national product -----.
- 3) ----- is tool of measurement of value of goals.
- 4) 'Every supply creates its own demand' this statements is stated by -----.
- 5) According to Hawtrey's ----- is a purely monetary phenomenon.

रिकाऱ्या जागा भरा.

- १) ----- यांनी 'रोजगार, व्याज आणि मुद्रेचा सर्वसाधारण ' सिद्धांत लिहिला.
- २) निव्वळ राष्ट्रीय उत्पादन = स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन ----- .
- ३) वस्तूचे मूल्य मोजण्याचे ----- हे साधन आहे.
- ४) 'प्रत्येक पुरवठा स्वतःची मागणी निर्माण करतो ' हे विधान ----- यांनी केले.
- ५) हॉट्रे यांच्या मते ----- हि संपूर्णपणे चलनविषयक घटना आहे.

B) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) What is meant by macro Economics ?
- 2) Who has propounded Quantitative Theory of money ?
- 3) Write the formula of Average propensity of consume.
- 4) Which are two main measures to control Trade cycle?
- 5) What is meant by effective demand?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) स्थूल अर्थशास्त्र म्हणजे काय?
- २) 'चलनसंख्यामान सिद्धांत' कोणी मांडला ?
- ३) सरासरी उपभोग प्रवृत्तीचे सूत्र लिहा.
- ४) व्यापारचक्र नियंत्रणाचे प्रमुख दोन प्रमुख उपाय कोणते.?
- ५) प्रभावी मागणी म्हणजे काय.?

Q.2A) Explain concept / terms / limits /events (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Monetary policy.
- 2) Value of money.
- 3) Gross national product.
- 4) Aggregate supply.

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) मौद्रिक धोरण
- २) पैशाचे मूल्य
- ३) स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन
- ४) समग्र पुरवठा.

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Describe the circular flow of national income.
- 2) State the characteristic of trade cycles.
- 3) Explain the scope of Macro Economics.
- 4) Write the fiscal measures to control the trade cycle.

10

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या चक्रीय प्रवाहाचे वर्णन करा.
- २) व्यापारचक्रांची वैशिष्ट्ये सांगा.
- ३) स्थूल अर्थशास्त्राची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- ४) व्यापार चक्र नियंत्रण करण्याचे राजकोषीय उपाय लिहा.

Q.3 Answer in details (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is Index Number? Explain the difficulties of Index Number.
- 2) What is meant by Macro Economics? Explain the difference between micro Economics and macro Economics.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द) .

- १) निर्देशांक म्हणजे काय ? निर्देशांक तयार करण्यातील अडचणी स्पष्ट करा.
- २) स्थूल अर्थशास्त्र म्हणजे काय ? सूक्ष्म व स्थूल अर्थशास्त्रातील फरक स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO: P-1188
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination Nov/Dec 2017
Economics - VI (Compulsory) (Economics of Development)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs attracting attention is Prohibited.
 - १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - ४) कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) Quantitative increase is important in economic growth and ----- increase is important in economic development
- 2) According to Schumpeter, "An introduction of invention, according economic approach means. -----."
- 3) In ----- production technique more capital is used as compare to labour.
- 4) ----- = Income – consumption Expenditure.
- 5) ----- Sector share is more in the National Income of under developed country.

रिकाऱ्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) आर्थिक वृद्धीमध्ये संख्यात्मक वाढ आणि आर्थिक विकासात ----- वाढ महत्वाची असते.
- २) शुऱ्पिटरयांच्या मते " शोधाचा आर्थिक दृष्टीकोनातून वापर म्हणजे ----- होय."
- ३) ----- उत्पादनतंत्रात श्रमाच्या तुलनेत भांडवलाचा अधिक वापर केला जातो.
- ४) ----- = उत्पन्न -उपभोग खर्च
- ५) अल्पविकसीत देशांच्या राष्ट्रीय उत्पन्नात ----- या क्षेत्राचा वाटा असतो.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Who has written the book “Wealth of Nation”?
- 2) What is meant by saving?
- 3) What is meant by sustainable development?
- 4) Which book is propounded by Malthus in the year 1820”
- 5) Who has propounded theory of social change?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) राष्ट्रची संपत्ती हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
- २) बचत म्हणजे काय ?
- ३) चिरंतन विकास म्हणजे काय ?
- ४) माल्थस यांनी १८२० मध्ये कोणता ग्रंथ प्रसिद्ध केला?
- ५) सामाजिक बदलाचा सिद्धांत कोणी मांडला ?

Q.2 A] Explain Concepts / terms / units / events (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Economic Development
- 2) Capitalism
- 3) Under population
- 4) Take off stage

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द .)

- १) आर्थिक विकास
- २) भांडवलशाही
- ३) न्यून लोकसंख्या
- ४) उड्डाण अवस्था

B] Attempt in short (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) State the Characteristics of Underdeveloped Economy?
- 2) Explain Ragnar Nurkse's model of economic development.
- 3) State the demerits of unbalanced growth.
- 4) Write the main Investment Criteria's

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द .)

- १) अल्पविकसीत अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये सांगा.
- २) प्रा. रॅग्नर नर्कस यांचे आर्थिक वृद्धीचे प्रतिमान स्पष्ट करा.
- ३) असंतुलीत विकासाचे दोष सांगा.
- ४) गुंतवणूकीचे प्रमुख निकष लिहा.

Q.3

Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain in detail Adam Smith's theory of Economic development.
- 2) Explain the role of Industrial sector and Service sector in economic development.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नांस किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) अँडम स्मिथ यांचा आर्थिक विकासाचा सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.
- २) आर्थिक विकासातील औद्योगिक क्षेत्र आणि सेवा क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.

20

SUBJECT CODE NO: P-1296
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XIII Research Methodology

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
1. All questions are compulsory.
 2. Use black and blue pen only.
 3. Use pencil for diagrams.
 4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

- Q.1
- A) Fill in the blanks. (attempt all) 05
- 1) Well structure of the figure exists due to ----- arrangement.
 - 2) ----- documents related to private life.
 - 3) Research design works as light house for the -----.
 - 4) ----- neutrality is the important principle of the scientific research method.
 - 5) ----- documents plays important role in research.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- व्यवस्थमुळेच चित्राची व्यवस्थित रचना दिसून येते.
- २) ----- प्रलेख हे खाजगी जीवनाशी संबंधीत असतात.
- ३) संशोधन आराखडा हा ----- कर्त्याला एक दिपस्तंभ सारखा असतो.
- ४) वैज्ञानिक पद्धतीचे महत्वाचे तत्व ----- तटस्थता हे आहे.
- ५) ----- कागदपत्रे संशोधनाच्या दृष्टीने महत्वपूर्ण ठरत असतात.

B) Answer in sentence. (attempt all) 05

- 1) What is the main objective of research?
- 2) Which study means primary stage of science?
- 3) What is meant by primary source?
- 4) What is used at large scale in social sciences research?
- 5) What is the first step in the process of research?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) संशोधनाचा प्रमुख उद्देश काय आहे?
- २) शास्त्राची प्राथमिक स्थिती म्हणजे कोणते अध्ययन होय?
- ३) प्राथमिक स्रोत म्हणजे काय?
- ४) सामाजिक संशोधनात कशाचा उपयोग मोठ्या प्रमाणावर केला जातो?
- ५) संशोधन प्रक्रियेतील पहिली पायरी कोणती आहे?

Q.2

A) Explain the concepts/ terms /units / events. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Secondary data
- 2) Facts
- 3) Diagnostic Research Design
- 4) Interview

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्दमर्यादा)

- १) द्वितीयक संमक
- २) तथ्ये
- ३) निदानात्मक संशोधन आराखडा
- ४) मुलाखत

B) Attempt in short. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the nature of social research.
- 2) Write the merits of ideal questionnaire.
- 3) Explain the merits of direct observation.
- 4) Explain the concept of two dimensional diagrams.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्दमर्यादा)

- १) सामाजिक संशोधनाचे स्वरूप लिहा.
- २) आदर्श प्रश्नावलीचे गुण लिहा.
- ३) प्रत्यक्ष निरीक्षण तंत्राचे गुण स्पष्ट करा.
- ४) द्विमितीय आकृतीची संकल्पना स्पष्ट करा.

Q.3

Answer in details. (any one)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) What is scientific research? Explain the stages of scientific research.
- 2) What is a questionnaire? Write the merits and demerits of questionnaire.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान २०० शब्दमर्यादा)

- १) शास्त्रीय संशोधन म्हणजे काय? शास्त्रीय संशोधनाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
- २) प्रश्नावली म्हणजे काय? प्रश्नावलीचे गुण - दोष लिहा.

OR

SUBJECT CODE NO:- P-1296
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XIII Regional Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) Almost ----- percent of the Indian population depend on Agriculture.
- 2) Pande committee was appointed in ----- year for study the regional imbalance at Maharashtra.
- 3) ----- is criteria of backward region.
- 4) The priority for balanced regional industrial development was given in ----- five year plan.
- 5) Liberalization adopted in India from ----- year.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) भारतातील जवळपास ----- टक्के लोक शेतीवर अवलंबून आहे.
- २) महाराष्ट्रातील प्रादेशिक असमतोलाचा अभ्यास करण्यासाठी पांडे समितीची नियुक्ती ----- मध्ये करण्यात आली.
- ३) ----- हा मागास प्रदेशाचा निकष आहे.
- ४) समतोल प्रादेशिक औद्योगिक विकास होण्यासाठी ----- पंचवार्षिक योजनेत प्राधान्य देण्यात आले होते.
- ५) भारताने उदारीकरणाचा स्विकार ----- पासून केला.

B) Answer in one sentence. (attempt all)

- 1) What is meant by liberalization?
- 2) When Shivraman committee was appointed for study of regional imbalance in Maharashtra.
- 3) When did Industries Development and Regulation Act passed?
- 4) Which is development state in agriculture?
- 5) Which basic factor is important for study the development of a region?

05

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) उदारीकरण म्हणजे काय?
- २) महाराष्ट्रातील प्रादेशिक असमतोलाचा अभ्यास करण्यासाठी 'शिवरामन समिती' कधी नियुक्त करण्यात आली?
- ३) उद्योग विकास व नियमन कायदा कधी पास करण्यात आला?
- ४) कोणते राज्य कृषीच्या बाबतीत विकसीत आहे.
- ५) कोणत्याही प्रदेशाच्या विकासाचा अभ्यास करण्यासाठी कोणता घटक आवश्यक आहे.

Q.2

A) Explain concepts/ terms /units / events. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Historical evidence
- 2) Regional policy
- 3) Developed region
- 4) Physical infrastructure

10

अ) संकल्पना/ संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) ऐतिहासिक घटना
- २) प्रादेशिक धोरण
- ३) विकसीत प्रदेश
- ४) भौतिक संरचना

B) Write answer in short. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the need of liberalization.
- 2) State the physical infrastructure.
- 3) Explain the importance of regional economics.
- 4) Discuss the alternative regional policy.

10

- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)
- १) उदारीकरणाची गरज स्पष्ट करा?
 - २) भौतिक संरचना सांगा?
 - ३) प्रादेशिक अर्थशास्त्राचे महत्व स्पष्ट करा.
 - ४) पर्यायी प्रादेशिक धोरणाची चर्चा करा?

Q.3 Write answer in details. (any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is meant by 'physical infrastructure'? Explain its importance in economic development.
- 2) Explain the indicators of regional development.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान २०० शब्दमर्यादा)

- १) भौतिक संरचना म्हणजे काय? आर्थिक विकासातील त्याचे महत्व स्पष्ट करा.
- २) प्रादेशिक विकासाचे निर्देशक स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO: P-1297
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XIV Industrial Economics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त काळ्या आणि निळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

- 1) There were ----- sugar industries in 1932.
- 2) Small scale industries creates ----- opportunities in rural area.
- 3) ----- is the object of private sector.
- 4) Sugar development fund established in ----- year.
- 5) ----- Commodity included in collage industry.

05

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) १९३२ मध्ये ----- साखर कारखाने होते.
- २) लघुउद्योग ----- च्या संधी ग्रामीण भागात निर्माण करते.
- ३) ----- हा हेतू खाजगी क्षेत्राचा असतो.
- ४) साखर विकास निधी ----- वर्षी स्थापन झाला.
- ५) ----- वस्तूचा अंतर्भाव कुटिरोद्योगात होतो.

B) Write answer in one sentence. (attempt all)

- 1) Who destroy competition?
- 2) What is large scale industry?
- 3) Who used inductive method for theory of industrial location?
- 4) What is the period of 10th plan?
- 5) Write the meaning of co-operative sector.

05

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) स्पर्धा कोण नष्ट करते?
- २) मोठे उद्योग म्हणजे काय?
- ३) उद्योगाच्या स्थाननिश्चितीच्या सिद्धांतासाठी आगमन पद्धतीचा वापर कोणी केला?
- ४) १० व्या योजनेचा काळ कोणता?
- ५) सहकारी क्षेत्राचा अर्थ लिहा.

Q.2

A) Explain concepts/ terms /units / events. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Rural industrialization
- 2) Joint stock company
- 3) Dispersion
- 4) Location of industries

अ) संज्ञा / संकल्पना / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) ग्रामीण औद्योगिकरण
- २) संयुक्त स्कंध प्रमंडळ
- ३) पसरण
- ४) उद्योगाचे स्थाननिश्चिती

B) Attempt in short. (any two)

(Word limitation minimum 60 each)

- 1) Write the Webbers' theory of industrial location.
- 2) Describe the merits of Agro processing industries.
- 3) State the reasons of industrial integration.
- 4) Explain the role of Multinational Corporation in India.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(शब्दमर्यादा कमीतकमी ६० शब्द प्रत्येक उत्तरासाठी)

- १) वेबरचा औद्योगिक स्थाननिश्चितीचा सिद्धांत लिहा.
- २) शेती प्रक्रिया उद्योगाचे फायदे विशद करा.
- ३) औद्योगिक संयोगाची कारणे सांगा.
- ४) भारतात बहुराष्ट्रीय कंपन्याची भूमिका स्पष्ट करा.

Q.3

Answer in details. (any one)

(Word limitation 200 word)

- 1) What is regional imbalances? Describe the causes of regional imbalances and suggest remedies on it.
- 2) What Public Enterprises? Explain the importance of Public Enterprises.

20

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(शब्द मर्यादा किमान २०० शब्द)

- १) प्रादेशिक असमतोल म्हणजे काय? प्रादेशिक असमतोलाची कारणे विशद करून त्यावर उपाय सुचवा.
- २) सार्वजनिक उपक्रम म्हणजे काय? सार्वजनिक उपक्रमाचे महत्व विशद करा.

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: P-1297
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XIV Foreign Trade and International Institutions

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory.
2. Use black and blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) ----- goods included in main export of India.
- 2) IMF and world bank was established ----- year.
- 3) ----- year was started SAARC.
- 4) ----- in Tenth year was given the permission to multinational corporation for investment in India.
- 5) In ----- year was got symbolic sign to Rupee.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) भारताच्या मुख्य निर्यातीत ----- वस्तूंचा समावेश असतो.
- २) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी व जागतिक बँकेची स्थापना ----- वर्षी झाली.
- ३) सन ----- ला सार्कची सुरुवात झाली.
- ४) ----- या दशकामध्ये भारतात बहुराष्ट्रीय कंपन्यांना गुंतवणूक करण्यास परवानगी देण्यात आली.
- ५) सन ----- या साली रुपयाला प्रतिकात्मक चिन्ह प्राप्त झाले.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

05

- 1) State the members of SAARC?
- 2) Which was objectives of regional scheme-2000 of SAARC?
- 3) Why establish International Development Association by World Bank?
- 4) What is meant by exchange rate?
- 5) Which countries are members of ASEAN?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) सार्कचे सदस्य सांगा?
- २) सार्कची प्रादेशिक योजना - २००० ची उद्दिष्टे कोणती होती?
- ३) जागतिक बँकेची आंतरराष्ट्रीय विकास संस्थेची स्थापना का केली?
- ४) विनीमय दर म्हणजे काय?
- ५) आसियानचे कोणते देश सदस्य आहेत?

Q.2

A) Explain concepts/ terms /units / events. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Balance of payments
- 2) Devaluation
- 3) Priority for export
- 4) Convertibility of Rupee

10

अ) संकल्पना/ संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) व्यवहार तोल
- २) अवमुल्यन
- ३) निर्यात प्राधान्य
- ४) रुपयाची परिवर्तनियता

B) Attempt in short. (any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) State the importance of international trade.
- 2) Explain the demerits of multinational corporations.
- 3) Discuss the objectives of convertibility of Rupee.
- 4) Explain the main objectives of ASEAN.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे महत्व सांगा.
- २) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचे दोष स्पष्ट करा.
- ३) रुपया परिवर्तनियतेच्या उद्दिष्टांची चर्चा करा.
- ४) आसियानची प्रमुख उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Q.3

Answer in details. (any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the changes in India's foreign trade direction in recent years.
- 2) Write the functions of IMF.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा २०० शब्द)

- १) भारताच्या अलिकडील काळातील आंतरराष्ट्रीय व्यापाराच्या दिशेतील बदल स्पष्ट करा.
- २) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची कार्ये लिहा.

20

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1343
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XV Indian Economic Thinker

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Use black & blue pen only.
 - 3) Use pencil for diagrams.
 - 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
 - 2) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - 4) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

a) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) D. R. Gadgil choosen ----- Topic of M. Lit Degree.
- 2) 'Savinay kayade Bhang chalval' was initiated by ----- in the year 1940.
- 3) In the year ----- Amartya sen awarded by 'Bharat Ratna'.
- 4) ----- wrote a book 'Economic History of India'.
- 5) Yashvantrao Chavan has supported to ----- development.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) डी . आर . गाडगीळ यांनी एम . लीट . पदवी मिळवण्यासाठी ----- या संशोधन विषयाची निवड केली होती.
- 2) १९४० मध्ये सविनय कायदेभंग चळवळ --- ने सुरु केली.
- 3) ---- साली अमर्त्य सेनला ' भारत रत्न ' प्रदान करण्यात आला .
- 4) भारताचा आर्थिक इतिहास' हे पुस्तक --- यांनी लिहिले.
- 5) यशवंतराव चव्हाण यांनी ---- विकासाचा पुरस्कार केला.

b) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) Who started the first Girl's school in India?
- 2) Who wrote a book 'Famines in India'?
- 3) Who is father of Indian Nationality?
- 4) Who was appointed as a judge in 'Kolhapur sansthan' in 1867?
- 5) Who wrote a book in 'Beyond Communism'?

2017

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) भारतामध्ये पहिली मुलींची शाळा कोणी सुरु केली ?
- २) भारतातील दुष्काळ हे पुस्तक कोणी लिहिले ?
- ३) भारतीय राष्ट्रीयत्वाचे जनक कोण होते ?
- ४) १८६७ मध्ये कोल्हापूर संस्थानात न्यायाधीश म्हणून कोणाची नेमणूक केली गेली ?
- ५) ' बीयाँड कम्युनिझम ' हे पुस्तक कोणी लिहिले ?

Q.2 a) Explain concept / terms / units / events (any two) 10
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Welfare state
- 2) State socialism
- 3) Problem of Rupee
- 4) Sarvodaya

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा) (कोणतेही दोन)

- 1) कल्याणकारी राज्य
- 2) राज्य समाजवाद
- 3) रुपयाची समस्या
- 4) सर्वोदय

b) Attempt in short (any two) 10
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the kautilya's concept of welfare state.
- 2) State he economic Thoughts of Amartya sen about famine and poverty
- 3) Explain the 'Drain Theory' of Dadabhai Naoroji
- 4) Explain the economic Thoughts of R.C.Dutt.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- 1) कौटिल्याची कल्याणकारी राज्याची संकल्पना स्पष्ट करा .
- 2) दुष्काळ आणि दारिद्र्य संदर्भात अमर्त्य सेन यांचे आर्थिक विचार सांगा .
- 3) दादाभाई नौरोजी यांचा गळतीचा सिद्धांत स्पष्ट करा .
- 4) आर . सी .दत्त यांचे आर्थिक विचार स्पष्ट करा .

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Discuss the economic policies of Ranade.
- 2) State briefly the idea of Yashvantrao chavan on Agriculture and Industrialization

20

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- 1) रानडे यांच्या आर्थिक धोरणाची चर्चा करा .
- 2) यशवंतराव चव्हाण यांचे शेती व उद्योगासंबंधीचे विचार स्पष्ट करा .

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1343
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XV Economic Thoughts of Dr B.R. Ambedkar and Mahatma Phule

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black & blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
- 2) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा
- 3) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- 4) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

- a) Fill in the blanks. (Attempt all) 05
- 1) Small Holdings in Indian and their remedies this article published in ----- year by Dr. B. R. Ambedkar .
 - 2) Damodar valley project was completed in ---- period.
 - 3) Dr. B.R. Ambedkar was rejected ---- in 1920.
 - 4) Mahatma phule was wrote 'Dinbandhu' in ---- year
 - 5) 'Bramhanache kasab' book was wrote by -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) भारतातील लहान धारण क्षेत्रे आणि त्यावरील उपाय हा लेख डॉ . बी . आर . आंबेडकर यांनी --
- ----मध्ये प्रकाशित केला .
- 2) दामोदर खोरे प्रकल्प --- काळात पूर्ण झाला होता .
- 3) डॉ . बी . आर . आंबेडकर यांनी १९२० मध्ये ----- नाकारले होते .
- 4) महात्मा फुले यांनी दिनबंधू हे पुस्तक ----- साली लिहिले .
- 5) 'ब्राम्हणांचे कसब' हे पुस्तक ---- यांनी लिहिले .

b) Answer in one sentence (Attempt all) 05

- 1) In which period Dr. B.R.Ambedkar was labour, water and Electric minster?
- 2) Who stated the concept of central water commission?
- 3) Mahatma Phule was inspired from which person?
- 4) When was appointed Hunter commission?
- 5) When was established sarvajanic sabha?

2017

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा .(सर्व अनिवार्य)

- 1) डॉ . बी . आर . आंबेडकर कोणत्या काळात श्रम , जल आणि विद्युत मंत्री होते .
- 2) मध्यवर्ती जल आयोग ही संकल्पना कोणी मांडली ?
- 3) महात्मा फुले कोणत्या व्यक्तीपासून प्रेरित झाले होते ?
- 4) हंटर आयोगाची नेमणूक कधी केली गेली ?
- 5) सार्वजनिक सभेची स्थापना कधी झाली?

Q.2 a) Explain concepts/ terms / unit / events (any two) 10

- (word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Nationalization of Industry
 - 2) State socialism
 - 3) Phule's view on Brahmanism
 - 4) Mahatma phules Jalniti

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- 1) उद्योगाचे राष्ट्रीयीकरण
- 2) राज्य समाजवाद
- 3) फुलेंचा ब्राम्हणवादावरील विचार
- 4) महात्मा फुलेंची जलनीती

b) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the thoughts of Dr. B.R.Ambedkar's on currency.
- 2) Write the thoughts of Dr. B.R.Ambedkar's on Agriculture.
- 3) Describe the thoughts of Mahatma phule regarding money lenders.
- 4) State the thoughts of Mahatma phule on social change.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- 1) डॉ . बी . आर . आंबेडकर यांचे चलन विषयक विचार स्पष्ट करा .
- 2) डॉ . बी . आर . आंबेडकर यांचे कृषीवरील विचार लिहा .
- 3) महात्मा फुलेंचे सावकारां विषयीचे विचार विशद करा
- 4) महात्मा फुले यांचे सामाजिक बदलाविषयी विचार सांगा

Q.3 Answer in detail. (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Explain the thoughts of Mahatma phule on Religious Exploitation.
- 2) Describe the views of Dr. B.R. Ambedkar on economic planning and population.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान २०० शब्द मर्यादा)

- 1) महात्मा फुले यांचे धार्मिक शोषणा वरील विचार स्पष्ट करा
- 2) डॉ . बी . आर . आंबेडकर यांचे आर्थिक नियोजन आणि लोकसंख्या यावरील विचार विशद करा .

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1343
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XV Economy of Maharashtra

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All question are compulsory.
 - 2) Use black & blue pen only.
 - 3) Use pencil for diagrams.
 - 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
 - 2) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - 3) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - 4) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

- a) Fill in the blanks (attempt all) 05
 - 1) Agriculture of Maharashtra mainly depend on -----
 - 2) After ---- year counted population.
 - 3) ---- district is biggest as per Geographically in Maharashtra .
 - 4) ---- is sub capital of Maharashtra.
 - 5) In Maharashtra monopoly purchase scheme of cotton was started in ---- year.

अ) रिकाम्या जागा भरा .(सर्व अनिवार्य)

- 1) महाराष्ट्राची शेती ही प्रामुख्याने ---- वर अवलंबून आहे .
- 2) दर ---- वर्षानी लोकसंख्येची गणना केली जाते .
- 3) ---- हा जिल्हा भौगोलिक दृष्ट्या महाराष्ट्रात सर्वात मोठा आहे .
- 4) ---- ही महाराष्ट्राची उपराजधानी आहे.
- 5) महाराष्ट्रात कापूस एकाधिकार खरेदी योजना ---- यावर्षी सुरु झाली ?

b) Answer in a sentence (attempt all) 05

- 1) What is meant by unemployment?
- 2) What is tax system?
- 3) What is meant by localization?
- 4) What is meant by contract farming?
- 5) What is meant by Investment?

2017

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) बेरोजगारी म्हणजे काय ?
- 2) करपद्धती म्हणजे काय ?
- 3) स्थानियीकरण म्हणजे काय ?
- 4) करार शेती म्हणजे काय?
- 5) गुंतवणूक म्हणजे काय ?

Q.2 a) Explain concept / terms / units / events (any two) (word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Human development
- 2) Small scale Industries
- 3) Primary sector
- 4) Ceiling on land Holding

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- 1) मानव विकास
- 2) लघु उद्योग
- 3) प्राथमिक क्षेत्र
- 4) कमाल जमीन धारणा

b) Write answer in short (any two) (word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Write the causes of unemployment?
- 2) Write the causes of Low productivity of Agriculture sector.
- 3) Explain the meaning of corporation.
- 4) Explain the types of transport

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- 1) बेरोजगारीची कारणे लिहा .
- 2) कृषी क्षेत्रातील कमी उत्पादकतेची कारणे लिहा .
- 3) सहकाराचा अर्थ स्पष्ट करा
- 4) वाहतुकीचे प्रकार स्पष्ट करा .

Q.3 Answer in detail (any one)

20

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Describe the role and importance of co – operative movement in economic development of Maharashtra?
- 2) Explain the causes & remedies? Population growth of Maharashtra.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान 60 शब्द मर्यादा)

- 1) महाराष्ट्राच्या आर्थिक विकासात सहकारी चळवळीची भूमिका व महत्त्व विशद करा .
- 2) महाराष्ट्राच्या लोकसंख्या वाढीचे कारणे आणि उपाय स्पष्ट करा .

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1343
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Nov/Dec 2017
Economics - XV Econometrics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black & blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 5) Use of simple calculator is permitted

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
- 2) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा
- 3) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- 4) कोणतीही लक्षवेधक , सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे
- 5) साध्या गणकयंत्राच्या वापरास परवानगी आहे .

Q.1

a) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) $E(b^n) = \text{-----}$
- 2) Mathematical economics + ----- = Econometrics
- 3) $E(u_i)^2 = \text{-----}$ ($i = 1, 2, 3, \text{-----}$)
- 4) Single equation techniques are applied to ---- equation at a time
- 5) $E(X_i u_i) = \text{-----}$

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- 1) $E(b^n) = \text{-----}$
- 2) गणितीय अर्थशास्त्र + ----- = अर्थमिती .
- 3) $E(u_i^2) = \text{-----}$ ($i = 1, 2, 3, 4, \text{-----}$)
- 4) एकल समीकरण पद्धतीमध्ये एकाच वेळी ----- समीकरणाचा वापर केला जातो.
- 5) $E(X_i u_i) = \text{-----}$

b) Answer in a sentences (attempt all)

05

- 1) What is nonlinear function?
- 2) What is a variable?
- 3) Write the equation of the multiple regression linear model for the care of 'two' independent variables.
- 4) What does the disturbance term show?
- 5) Write the equation of the simple regression function.

2017

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा .(सर्व अनिवार्य)

- 1) अरेषीय फलन म्हणजे काय ?
- 2) परिवर्त्य (चल) म्हणजे काय ?
- 3) दोन स्वतंत्र चलांच्या संदर्भात बहुविध प्रतिगमन रेषीय प्रतीमानाचे समीकरण मांडा .
- 4) प्रमाद पद काय दर्शवितो?
- 5) साध्या प्रतिगमन फलनाचे समीकरण लिहा .

Q.2 a) Explain concepts /terms / units / events / (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Disturbance term
- 2) Independent variable
- 3) Linearity in parameters
- 4) Ordinary least square (OLS) method

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरासाठी किमान ६० शब्द मर्यादा)

- 1) प्रमाद पद
- 2) स्वतंत्र चल
- 3) मापदंडातील एकरेषीयता
- 4) सामान्य न्युनतम वर्ग पद्धती (OLS)

b) Answer in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) What is meant by econometrics?
- 2) Describe the relationship between Econometrics and statistics
- 3) State the types of equation
- 4) From the following given value:

$$N=10, \sum x = 180, \sum y = 570 \quad \sum y_i^2 = 1634, \sum x_i y_i = 956$$

Derive the appropriate regression equation.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- 1) अर्थमिती म्हणजे काय ?
- 2) अर्थमिती आणि सांख्यिकी यांच्यातील परस्पर संबंध स्पष्ट करा
- 3) समीकरणाचे प्रकार स्पष्ट करा
- 4) खालील दिलेल्या आकडेवारी वरून योग्य प्रतीगमन समीकरण काढा

$$N=10, \sum x = 180, \sum y = 570, \sum y_i^2 = 1634, \sum x_i y_i = 956$$

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) State the Gauss – Markov theorem
- 2) The following table gives information about the price and quality demanded of a product (assume a linear demand law)

Quantity (in thousand):Y	4	5	8	8	7	5	5	4	3	1
Price (in Rupees):X	2	3	1	1	4	2	1	3	1	2

- 1) Estimate the demand function of the products.
- 2) Estimate the average price elasticity of demand.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- 1) गॉस - मार्कोव सिद्धांत स्पष्ट करा .
- 2) किंमत व मागणीच्या नगा बदलची माहिती खालील तक्त्यात देण्यात आली आहे .

नगसंख्या (हजारात):Y	4	5	8	8	7	5	5	4	3	1
किंमती(रुपयात):X	2	3	1	1	4	2	1	3	1	2

- 1) वस्तूचे मागणी फलन प्राक्कालीत करा.
- 2) मागणीचे सरासरी किंमत लवचिकता प्राक्कालीत करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- P-1369
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination Nov/Dec 2017
Economics - III (Compulsory)
(Price Theory)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q.1

A) Fill in the blank (attempt all)

- 1) To make changes in the form of goods, that is called-----.
- 2) In monopoly producer is the price-----.
- 3) ----- Means the remuneration. Given by debtor to creditor for the use of Loan.
- 4) ----- = $\frac{\text{Total Revenue}}{\text{Number of units sold}}$
- 5) Land is the ----- factor of production.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) वस्तुच्या रूपात बदल घडवून आणने यास ----- म्हणतात.
- २) मक्तेदारीत उत्पादक किंमत ----- असते.
- ३) ऋणकोषद्वारा धनकोट्याला कर्जाच्या वापराबद्दल दिला जाणारा मोबदला म्हणजे ----- होय.
- ४) ----- = $\frac{\text{एकूण प्राप्ती}}{\text{विक्रीत नगाची संख्या}}$
- ५) भुमी हा उत्पादनाचा ----- घटक आहे.

2017

B) Answer in a sentence (attempt all)

- 1) What is mean by production?
- 2) State the formula of Marginal Revenue.
- 3) What is mean by Market?
- 4) How many sellers are there in Duopoly?
- 5) What is the Main object of Producer?

05

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) उत्पादन म्हणजे काय?
- २) सिमांत प्राप्तीचे सुत्र सांगा.
- ३) बाजारपेठ म्हणजे काय ?
- ४) वदयाधिकारात विक्रेत्यांची संख्या किती असते.
- ५) उत्पादकाचा मुख्य उद्देश काय आहे.

Q.2

A) Explain concept / term / unit/ events (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Input-Output
- 2) Product discrimination
- 3) Marginal cost pricing method
- 4) Quasi Rent

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) आदान –प्रदान
- २) वस्तुभेद
- ३) सिमांत खर्च किमंत पद्धती
- ४) आभासी खंड

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Write the characteristics of ISO-quant curve.
- 2) State the types of price Discrimination.
- 3) Explain the short-run equilibrium of firm.
- 4) State the Innovation theory of profit.

10

2017

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) सम-उत्पत्ती वक्राची वैशिष्ट्ये लिहा .
- २) मूल्यभेदाचे प्रकार सांगा
- ३) उद्योग संस्थेचे 'अल्पकालीन संतुलन' स्पष्ट करा
- ४) नफ्याचा नवप्रवर्तन सिद्धांत सांगा

Q.3 Answer in detail (any one)
(Word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Explain the law of variable proportion.
- 2) State the concept of cost. Explain the fixed and variable cost.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) बदलत्या प्रमाणाचा नियम स्पष्ट करा.
- २) खर्चाची संकल्पना सांगा. स्थिर खर्च आणि बदलता खर्च विशद करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO: P-1370
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination Nov/Dec 2017
Economics - IV (Compulsory) (Money Banking & Finance)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

N.B

- Please check whether you have got the right question paper.
- All questions are compulsory.
 - Use black or blue pen only.
 - Use pencil for diagrams.
 - Use of any signs attracting attentions is prohibited.
- सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks [attempt all]

05

- In a proportional reserve system mortgage of gold and silver must be ----- present of total currency creation.
- The market for short term credit is called-----.
- The head quarter of NABARD is situated at -----.
- crests paper currency.
- There is a ----- relationship between price level and value of money.

अ) रिकाम्या जागा भरा [सर्व अनिवार्य]

- प्रमाणशिल निधी पद्धतीमध्ये एकूण चलन निर्मितीच्या ----- % सोने , चांदी तारण ठेवले जाते.
- अल्पकालीन कर्जबाजाराला ----- म्हणतात.
- नाबार्डचे मुख्य कार्यालय ----- येथे आहे.
- बँक कागदी चलनाची निर्मिती करते.
- पैशाचे मूल्य आणि किंमत पातळी यात -----संबंध असतो.

B) Answer in a sentence (attempt all)

- On which principle, the co-operative bank are established?
- What is gold currency standards system?
- What is the credit card?
- Where is the head quarter of reserve bank of India?
- In which year, Mumbai stock, market was established?

05

2017

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा [सर्व अनिवार्य]

- १) सहकारी बँकाची स्थापना कोणत्या तत्वाने झालेली असते.
- २) सुवर्ण चलन पद्धती म्हणजे काय?
- ३) 'क्रेडीट कार्ड' म्हणजे काय?
- ४) भारतीय रिझर्व्ह बँकेचे मुख्यालय कोठे आहे?
- ५) मुंबई रोखे बाजाराची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली ?

Q.2 A) Explain concepts / terms/ units/ events (any two) [Word limitation minimum 60 for each answer] 10

- 1) Credit money
- 2) Central Bank
- 3) Money market
- 4) Variable cash reserve ratio.

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. [कोणतीही दोन]
[प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द]

- १) पतपैसा
- २) मध्यवर्ती बँक
- ३) नाणेबाजार
- ४) रोख राखीव निधीचे बदलते प्रमाण

B) Attempt in short (any two) [Word limitation minimum 60 for each answer] 10

- 1) Write the functions of state co-operative banks.
- 2) Describe the qualitative sources of credit control.
- 3) Write the principles of commercial banks
- 4) Explain the minimum Reserve system.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा [कोणतेही दोन]
[प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द]

- १) राज्य सहकारी बँकेची कार्य लिहा.
- २) पतनियंत्रणाची गुणात्मक साधने विषद करा.
- ३) व्यापारी बँकेची तत्वे लिहा.
- ४) किमान निधी पद्धती स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)
[Word limitation minimum 200 for each answer]

20

- 1) What is financial market? Describable the structure and functions of financial market.
- 2) Explain the Grashm's law and state its usefulness in current situation.

सविस्तर उत्तर लिहा. [कोणतेही एक]
[प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द]

- १) वित्तीय बाजार म्हणजे काय? वित्तीय बाजाराची रचना व कार्य विषद करा.
- २) ग्रॅशमचा नियम स्पष्ट करून सदयपरिस्थितीत त्याची उपयुक्तता सांगा.

SUBJECT CODE NO:- P-1377
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination Nov/Dec 2017
Economics - VII (Compulsory)
(Public Finance)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
 - ii) Use black or blue pen only.
 - iii) Use pencil for diagrams.
 - iv) Use of any signs. Attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q.1 **A) Fill in the blanks (attempt all)** 05

- 1) ----- Book has written by Dr. Dalton in 1922.
- 2) Income tax is a ----- tax.
- 3) The canon of surplus of public expenditure is propounded by-----.
- 4) When the government expenditure is equal to government receipt it is called -----
--- budget.
- 5) The equality canon of tax is propounded by-----.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) डॉ. डॉल्टन यांनी १९२२ मध्ये ----- हा ग्रंथ लिहिला.
- २) उत्पन्न कर हा ----- कर आहे.
- ३) ----- यांनी सार्वजनिक खर्चाचे अधिक्याचे तत्व मांडले.
- ४) जेव्हा सरकारी खर्च हा सरकारी प्राप्ती इतकाच असतो, तेव्हा ----- अर्थसंकल्प असे म्हणतात.
- ५) ----- यांनी कराचे समता तत्व मांडले.

B) Answer in a sentence (attempt all)

- 1) State the meaning of tax.
- 2) What is meant by revenue deficit?
- 3) What is meant by grants?
- 4) Who has written the book 'The science of public finance?'
- 5) What is meant by public goods?

अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा(सर्व अनिवार्य)

- १) कराचा अर्थ सांगा.
- २) महसूली तुट म्हणजे काय?
- ३) अनुदान म्हणजे काय?
- ४) 'The science of public finance' हा ग्रंथ कोणी लिहला.
- ५) सार्वजनिक वस्तू म्हणजे काय?

Q.2 A) Explain concept/ terms / units / events (any two) 10
(word limitation minimum 60for each answer)

- 1) Indirect tax
- 2) Deficit budget
- 3) Non-tax revenue
- 4) Public debt

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) अप्रत्यक्ष कर
- २) तुटीचे अंदाजपत्रक
- ३) करेत्तर महसूल
- ४) सार्वजनिक कर्ज

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the difference between direct tax and indirect tax.
- 2) State the causes of increased public expenditure
- 3) Write the component of union budget.
- 4) Explain the canons of taxation.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द.)

- १) प्रत्यक्ष कर व अप्रत्यक्ष कर यातील फरक स्पष्ट करा.
- २) सार्वजनिक खर्च वाढीची कारणे सांगा.
- ३) केंद्रीय अर्थसंकल्पाचे घटक लिहा.
- ४) करारोपनाची तत्वे स्पष्ट करा.

Q.3

Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is mean by taxation? Explain the merits and demerits of direct taxes.
- 2) Explain the nature, scope and importance of public finance.

20

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) करारोपन म्हणजे काय ? प्रत्यक्ष कराचे गुण- दोष स्पष्ट करा.
- २) सार्वजनिक वित्ताचे स्वरूप, व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- P-1378
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem.-IV) Examination Nov/Dec 2017
Economics - VIII (Compulsory) (Statistical Methods)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All question are compulsory
 - 2) Use black & blue pen only
 - 3) Use of simple calculator is permitted
 - 4) Use pencil for diagrams
 - 5) Use of any sign, attracting attentions is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
 - 2) फक्त काळ्या व निळ्या पेनचाच वापर करावा
 - 3) साध्या गणक यंत्राच्या वापरास परवानगी आहे .
 - 4) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
 - 5) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q.1 a) Fill in the blanks (attempt all) 05

- 1) If there is no correlation between two variables then the value of 'r' is -----
- 2) The ideal index number is associated with the name of -----
- 3) If the observations are (X) : 98, 97, 96, 94, 95 then mean = -----
- 4) $\frac{\text{standard Deviation}}{\text{mean}} \times 100$ is called -----
- 5) The sum of the deviation from mean is -----

अ) रिकाम्या जागा भरा(सर्व अनिवार्य)

- 1) जेव्हा दोन चल संख्येत सहसंबंध नसतो तेव्हा 'r' चे मूल्य ---- असते
- 2) आदर्श निर्देशांक ---- यांच्या नावाशी जुळलेला आहे .
- 3) जर निरीक्षणे (X) : 98, 97, 96, 94, 95 असेल तर माध्य = -----
- 4) $\frac{\text{प्रमाण विचलन}}{\text{माध्य}} \times 100$ ला ---- म्हणतात.
- 5) माध्यापासून घेतलेल्या पद मूल्यांच्या विचलनांची बेरीज ---- असते .

b) Answer in a sentence (attempt all) 05

- 1) If X:- 5,5, 5, 5, 5 then derive the standard deviation
- 2) If $\sum X = 120$ and $\sum f = 10$. Derive the mean
- 3) Write down the formula of Paasche's price index number.
- 4) If median = 15 , mean = 10, then derive the value of mode
- 5) What is meant by questionnaires?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) जर $X:- 5, 5, 5, 5, 5$ असेल तर प्रमाण विचलन काढा .
- 2) जर $\sum X = 120$ आणि $\sum f = 10$. माध्य काढा
- 3) पाश्चेचा निर्देशांक काढण्याचे सूत्र लिहा
- 4) जर मध्यगा = 15 , मध्य = 10 असेल तर बहुलक काढा
- 5) प्रश्नावली म्हणजे काय ?

- Q.2 a) Explain concept / terms / units / event. (any two) 10
- 1) Correlation
 - 2) Secondary data
 - 3) Calculate the mean from the following data.

X:-	3	2	4	5	1
F:-	25	30	15	20	10

- 4) Derive the Laspeyre's index number from the following values;

$$\sum p_0 q_0 = 3868, \quad \sum p_1 q_0 = 2804, \quad \sum p_0 q_1 = 3383, \quad \sum p_1 q_1 = 2665$$

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- १) सहसंबंध
- २) वित्तीयक माहिती
- ३) खालील माहितीवरून समांतर माध्य काढा

X:-	3	2	4	5	1
F:-	25	30	15	20	10

४) खालील दिलेल्या मूल्यांच्या आधारे लास्पेअरचा निर्देशांक काढा .

$$\sum p_0 q_0 = 3868, \quad \sum p_1 q_0 = 2804, \quad \sum p_0 q_1 = 3383, \quad \sum p_1 q_1 = 2665$$

b) Attempt in short (any two)

- 1) Explain a 'histogram'
- 2) What are the uses of dispersion?
- 3) Calculate mean deviation from median from the following data
Marks :- 25, 30, 15, 20, 10,
- 4) Calculate coefficient of range from the following data
Prices: 200, 210, 208, 160, 220, 250.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- 1) 'स्तंभालेख' स्पष्ट करा
- 2) विचलनाचे उपयोग काय आहेत ?
- 3) खालील माहितीवरून मध्यगा पासून माध्य विचलन काढा
गुण :- 25, 30, 15, 20, 10
- ४) खालील माहितीवरून विस्तार गुणक काढा
किंमत :- 200, 210, 208, 160, 220, 250

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Discuss the various methods of collecting secondary data
- 2) Calculate the Karl- Pearson's coefficient of correlation from the following data

Price :	15	16	17	18	19	20
Demand	80	75	60	40	30	20

(use 20 and 50 as working assumed mean of price and Demand series respectively)

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- 1) द्वितीयक माहिती जमा करण्याच्या विविध पद्धतीची चर्चा करा .
- 2) खालील माहिती आधारे कार्ल - पिअरसन चा सहसंबंध गुणक काढा

किंमत	15	16	17	18	19	20
मागणी	80	75	60	40	30	20

(20 आणि 50 हे गृहित माध्य मानून अनुक्रमे 'किंमत' व 'मागणी' मालिकेसाठी वापरा)